

Praktična gradiva
za delo v župnijah

NAŠA PASTORALA

LETO VERE 2012
LETO VERE 2013

K

Kazalo

- 1 **Uvodnik**
- 2 *Klemen Svetelj*
**Zakaj verovati ...
ko znanost daje vsemogoč(n)e odgovore?**
- 5 *Gregor Kunej, Matjaž Črnivec, Benjamin Siter*
Življenje z Jezusom
- 8 *Roman Starc*
**Razglasitev leta vere
nedelja, 7. oktober 2012**
- 11 *Marija Maučec-Suša*
**Meditacije ob skrivnostih veselega
dela rožnega venca**
- 14 *Mojca Bertoncec*
Verujem ... v večno življenje
- 19 **Nameni pastoralnega obdobja 2012–2014**
- 23 *Tadej Stegu*
Kako v letu vere nagovoriti tudi odrasle
- 25 *Marjan Turnšek*
Verujem, pomagaj moji neveri
(Predavanje na pastoralnem tečaju)
- 34 *Branko Cestnik*
**Pastoralno spreobrnjenje
– pot nove evangelizacije**
(Predavanje na pastoralnem tečaju)

NAŠA PASTORALA je priloga *Sporočil slovenskih škofij*.

Izdaja jo: Pastoralna služba Nadškofije Ljubljana.

Odgovarja: Igor Dolinšek.

»Vem za človeka v Kristusu« (2 Kor 12,2)

Božje volje ni mogoče prepoznati v tem, »da vse dobro teče« in je tudi ni mogoče izključiti, če kaj ne gre po naših načrtih. Izdelali smo si model, vizijo perfektnosti, ki je danes zelo prodorna. Ta prinaša v krščanstvo neko obliko miselnosti, ki je v svoji ideji čudovita, a pred njo se človek ne pokriža.

Kje je v tej podobi prostor za veliki petek in veliko noč? Ali je dovolj le cvetna nedelja?

Naše osrednje poslanstvo je oznanilo evangelija Jezusovega življenja, trpljenja, smrti in vstajenja. Brez trpljenja, neuspeha velikega petka, čakanja, živčnosti velike sobote, nima kaj ponovno vzkliti, Kristus nas s svojim vstajenjem nima na veliko noč iz česa potegniti.

Cvetna nedelja, vse po moji meri, v perfektni obliki; le jaz, jaz ... in kar jaz znam. Navdušen sem, mogoče celo nad navideznim uspehom, in ljudje mi ploskajo. A vse se bo sesulo – in prav je, da se. »Vse je naredil lepo in prav, a ljudje ne gredo za njim.«

Ljudje gredo svojo pot ... bijejo me vprašanja, kam gredo, skrbi me zanje ... In kdo ima prav, kdo oblikuje javno mnenje? Navadno peščica »vsevednih«, ki so najbolj glasni in »vse vedo«. »Oni že vedo?« ... Navadno pa le tisti, v besedah tihi,

osebno globoko povezani s Kristusom, realni – stoječi na trdnih tleh, z osebnim darovanjem življenja povedo vse, svetijo Zanj. A karavana kar tuli svoje ...

V skrbi za Cerkev, v nemoči in vprašanjih brez odgovora mi privre molitev: »Moj Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene...« (Mt 26,39). Tako človeško, tako moje, a tudi tako človeško Kristusovo. Prav zaradi človeške krhkosti toliko bolj verujem v Jezusa Kristusa, križanega, položenega v grob in od mrtvih Vstalega – mojega Gospoda. Bom človek Upanja, priča veselega oznanila tako v priličnem – v dobrem, kot v nepriličnem – v trpljenju.

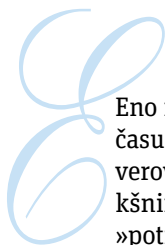
»Vem za človeka v Kristusu« (2 Kor 12,2), razume me ... računa name!

Naj vam ta meditacija in vsi ostali prispevki te številke Naše pastorale pomagajo prepoznati potrebnost leta vere in usmeritev pastoralnega načrtovanja.

Vsebine pričujočih prispevkov so naravnane na prvo obdobje cerkvenega leta in posameznim skupinam: mladi in Božja beseda; študenti v precepu med vero in znanostjo; začetku leta vere, krepitvi osebne molitve; pričevalcem vere in prepričanju, da nas vstali Kristus vodi v večno življenje in odraslim, ki smo poklicani biti prve priče vere.

Zakaj verovati ... ko znanost daje vsemogoč(n)e odgovore?

mag. Klemen Svetelj

Eno najpogostejših vprašanj, ki si ga mladostnik ali študent zastavi v času svojega poklicnega izobraževanja v odnosu do vere, je: zakaj sploh verovati, (za)kaj verjeti? Znanost nam vsak dan znova postreže s kakšnim novim odgovorom in dognanjem, zato ni presenetljivo, da je »potreba« po Bogu vedno manjša. Vsaj tako se nam zdi. Razne raziskave¹ nam govorijo, da je najmanjši delež verujočih med moškimi, visoko izobraženimi ter v srednjem življenjskem obdobju, ko v največji meri računamo na lastne sposobnosti, smo zdravi in polni življenja. Zakaj bi torej potrebovali še Boga? Saj človek sam lahko najde odgovore na vsa vprašanja in s tem postaja sam sebi vodnik ter usmerjevalec.

Kaj je dvom?

Dvom je star ravno toliko kakor človek oz. toliko, kot je med nami navzoč greh. Dvom sam na sebi ni nič slabega in se ga ne smemo ustrašiti. Vsak izmed nas se občasno znajde v njem. Življenje ni dolgočasno in enakomerno potovanje skozi čas in prostor, ampak je nenehno nastajanje novega in umiranje starega, nenehno spreminjanje že obstoječega in ustvarjanje novega. Za primerjavo bi lahko vzeli morsko gladino: nikoli ni povsem mirna, enkrat je bolj vzvalovana, drugič manj, enkrat zelo razburkana in valovita, drugič spokojno tiha in z minimalnimi valovi – vendar nikoli popolnoma mirna. Tudi življenje nas enkrat nosi visoko, drugič pa imamo občutek, da nas bo pogoltnilo vase in zasulo z vsem mogočim. Zlasti v skrajnih trenutkih (torej v evforiji zgoraj ali obupu spodaj) se lahko zgodi, da se nam oglasi dvom. Neko dotlej sprejeto stališče se nam postavi pod vprašaj; okolica ali življenje samo nas postavi pred vprašanje, ki zamaje našo notranjo trdnost, ki sproži notranje nela godje in negotovost.

Dvom je torej nekaj povsem naravnega in normalnega, ni se nam ga potrebno bati ali pred njim bežati. Seveda pa ni vseeno, kako bomo na dvom odgovorili, kakšni bodo naši koraki in kje bomo iskali odgovore na vprašanja, ki se nam ob dvomih odpirajo.

¹ O tem govorijo raziskave: World Values Survey, European Values Study, Aufbruch ...

Pozitivni in negativni dvom

Ko se nam poraja dvom, imamo za iskanje odgovora dve možnosti: nekomu bo že dvom sam zadosten razlog, da predmet oz. vsebino dvoma zavrže in se niti ne trudi, da bi iskal kakšen oprijemljiv odgovor. Človek je po svoji naravi stvarno bitje in potrebuje otipljive dokaze, na katere se lahko naš razum opre in mu služijo kot temelj za nadaljnje korake. Če se torej pojavi dvom in nimamo oprijemljivih argumentov, ki bi ga ovrgli, potem smo v nevarnosti, da se dvom spremeni v zavrnjenje in osebno kapitulacijo. Temu bi lahko rekli dvom z negativno posledico.

Na drugi strani nas dvom lahko pelje v večjo vnemo ali željo, da bi stvarjem prišli do dna in jih globlje raziskali, našli argumente bodisi za ali proti. To pomeni spopasti se z dvomom, ga raziskati, se vanj poglobiti ter na podlagi novih spoznanj in ugotovitev ustvariti novo izhodišče za naš razum. V tem primeru nas dvom spodbudi k temu, da se še bolj poglobimo v neko vprašanje ter s tem ustvarimo večjo osebno povezanost s samo vsebino dvoma. Četudi je morda novo stališče drugačno od starega, lahko tudi povsem drugačno, pa vendar smo ohranili osebni odnos do vprašanja, nismo se pred njim zaprli ali ga avtomatično zavrnili. Dvom nam je tako pomagal ubesediti vsebino dvoma, naš odnos do njega in ga preoblikovati v višjo stopnjo, nam pomagal narediti korak naprej.

Dvom v Boga, dvom v znanost

Ker Boga ne moremo neposredno videti (lahko pa ga spoznavamo po Njegovi navzočnosti v stvarstvu, v Svetem pismu, po raznih osebnih razodetjih ...), je dvom o Njegovem obstoju še toliko bolj pričakovan.

Obstoj Boga, posmrtno življenje, resničnost Jezusa Kristusa ... Še veliko drugih vprašanj lahko naštejemo, kjer se nam naše notranje prepričanje zamaje. A če se nam o teh rečeh odpirajo vprašanja in vzbujajo dvomi, to še ne pomeni, da vse to ne obstaja. Od mene je odvisno, ali bom zaradi lastne negotovosti vse to sam pri sebi označil za praznoverje in lažno uteho ter se vsemu temu odpovedal ali pa bom dvom vzel kot spodbudo in povabilo, da se v ta vprašanja še bolj poglobim in iščem prave odgovore.

Vendar tudi znanosti ne moremo in ne smemo stoodstotno ali slepo verjeti in zaupati (dovolj je pomisliti na to, da tudi znanost nenehno napreduje, in tisto, kar se je še včeraj zdelo kot najvišja resn ica, danes že ne velja več, saj so nam nova odkritja prinesla tudi nova spoznanja in nova vprašanja). Dvom v znanosti je pravzaprav gonilno sredstvo njenega razvoja: če si ne bi postavljali vprašanj ter s tem iskali odgovorov na »zakaj ...«, potem bi do znanosti sploh ne prišlo, je ne bi razvili. Tako pa zavedanje, da je velik del še vedno neodkrit, pomaga pri naši radovednosti in želji priti stvarjem do dna. Ravno človekova vedoželjnost ali radovednost je dostikrat tisto gonilo, ki se ne zadovolji s površnimi odgovori in lahкими zaključki. Dvom in radovednost sta si v marsičem podobna oziroma v človeku sprožata podobne procese, le da je pri prvem ozračje lahko negativno, pri drugem pa pozitivno.

Odnos med vero in znanostjo

V Cerkvi je dolga stoletja veljalo mišljenje, da so vse znanosti podvržene teologiji, da so ji podrejene. S prvim vatikanskim cerkvenim zborom se je na tem področju zgodil pomemben premik: »Cerkev niti malo ni sovražna gotitvi človeške kulture

in znanosti ... Tudi ne prepoveduje, da bi takšne vede, vsaka na svojem področju, uporabljale svoja lastna načela in svojo lastno metodo.« (CS 2) Drugi vatikanski cerkveni zbor je avtonomijo zemeljskih stvarnosti še poudaril ter zapisal: »Metodično raziskovanje na kateremkoli znanstvenem področju, če se vrši na resnično znanstveni način in v skladu s pravili nravnosti, nikdar ne bo v resnici nasprotovalo veri; saj svetne stvarnosti in stvarnosti vere izvirajo iz istega Boga«. (prim. KKC 2294)

Znanstveno raziskovanje je torej povsem legitimno in izraža človekovo gospostvo nad stvarstvom (prim. 1 Mz 1,28). Gospodovanje nad stvarstvom se ne sme izražati zgolj kot izkoriščanje, ampak predvsem kot preudarna uporaba in varovanje narave kot dragocenega daru, ki smo ga dobili od Boga. V odnosu do človeka znanost in tehnika po svojem notranjem smislu zahtevata brezpogojno spoštovanje temeljnih kriterijev nravnosti; biti morata v službi človeške osebe, njenih temeljnih pravic, njenega resničnega in celostnega blagra, v skladu z božjo zamislijo in božjo voljo. (prim. KKC 2294)

Zakaj torej verovati?

Kot smo videli, si znanost, razum in vera niso v medsebojnem nasprotju. Človek v svojem jedru potrebuje »vodilo«, tudi določeno mero negotovosti in nejasnosti, saj to v njem zbuja radovednost in željo po napredovanju, po iskanju smisla. Študij in znanstveno raziskovanje imata veliko moč v naši družbi, ker ugotavljata dejstva in nam lahko postrežeta z empiričnimi dokazi. Vendar vseh stvari preprosto ni mogoče dokazovati ali preverjati. V teh primerih potrebujemo vero. Vera se nadaljuje tam, ker se razum konča. Ne gre za

nasprotovanje, ampak za medsebojno dopolnjevanje. Gre za isti odnos, kot je odnos med Bogom in človekom: Boga lahko razumemo ali dojemamo kot grozljivo človeku, kot nekaj, kar nas omejuje, nam jemlje svobodo; lahko pa ga doživljamo kot prijatelja, dopolnjevalca in kot tistega, ki nam pravzaprav omogoča, da smo lahko v vsej polnosti ljudje. Brez »ti« tudi »jaz« ne obstaja. Brez Boga tudi človek izgubi svoje dostojanstvo. Brez vere tudi razum izgubi kompas. Verovati pomeni zaupati razumu, da nas preko vidnih znamenj lahko pripelje do skrivnosti Boga.

Vprašanja za pogovor:

1. Katere verske oz. duhovne vsebine mi je razumsko najteže sprejeti? Sem kdaj podvomil v obstoj Boga?
2. Kako se spopadam z dvomom glede duhovnih tematik? Kje in kako iščem odgovore na takšna vprašanja?
3. Ali »dovolim« sam sebi, da pri določenih vprašanih nimam razumskega odgovora, ampak »moram« sprejeti odgovor, ki je duhovne narave?
4. Imam kakšen primer ali osebno doživetje, ko sem pri študiju prišel do ugotovitev, ki se niso skladala z mojim duhovnim prepričanjem? Kako sem rešil situacijo?
5. Ob čem, kako poglobljam svoje versko znanje in duhovno prepričanje?

Viri in literatura:

- Katekizem katoliške Cerkve (KKC), 2292–2294.
Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu (CS), predgovor in 3. poglavje.
Okrožnica Vera in razum, (CD 80).

Življenje z Jezusom

Gregor Kunej, Matjaž Črnivec in Benjamin Siter

Prvi izziv krovnega dokumenta slovenskega pastoralnega načrta kliče K IZVIROM. Govori o odločnem pristopanju k izviru, k Jezusu Kristusu, ki je vir in navdih naših dejavnosti. Govori o novi apostolski go-rečnosti, ki ne izvira iz potrebe po biti storilen in učinkovit, ampak biti ustvarjalen in učinkovit na temelju intenzivnega osebnega odnosa z Jezusom Kristusom.

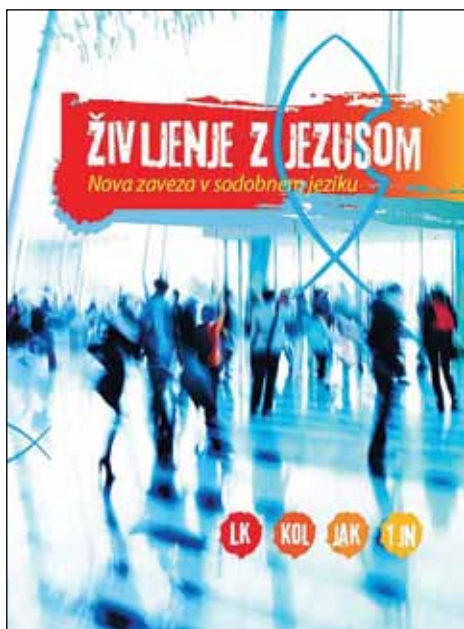
Svetopisemska družba Slovenije in Skupnost katoliške mladine smo združili moči V ISKANJU IZVIRA in z vednostjo Slovenskega katehetskega urada pripravili pilotski projekt Življenje z Jezusom. Gre za Novo zavezo v sodobnem jeziku. V naslednjih šestih letih bomo prevedli celotno Novo zavezo in jo leto za letom izdajali v žepni izdaji ter jo v prvi vrsti približevali mladim, zato smo jo brezplačno delili mladim udeležencem v Stični. Tudi odraslim bo lahko knjižica v pomoč pri razumevanju Božje besede in pri vstopanju v osebni odnos z Jezusom. Promocijske izvode ste na župnijo že prejeli v septembru po pošti. Dodatne izvode je mogoče kupiti na Svetopisemski družbi Slovenije v Ljubljani oz. na njihovi spletni strani.

Ugrizni v Besedo

Mojih trideset dni življenja z Jezusom

V knjižici *Življenje z Jezusom* smo pripravili trideset »grizljajev«: trideset odlomkov za trideset dni. V tridesetih delih si lahko vsaka župnijska skupina vzame nekaj časa za branje, premišljevanje in pogovor z Jezusom. Gre za odlomke, ki na različne načine govorijo o veselju – kaj je prava sreča, kako jo najdemo, kaj jo ogroža itn. Ugriznite v Besedo. Počasi jo preberite in prežvečite. Pri tem si lahko pomagate z vprašanji, ki so v prilogi knjižice. Za lažje razumevanje: najprej je številka odlomka, potem številka strani, na kateri se začne, nato so navedeni poglavje in vrstice, če želite odlomek poiškati še v »standardnem« prevodu Svetega pisma, na koncu pa še vprašanje za premišljevanje.

Št.	Str.	Odlomek	Vprašanje v razmislek
Evangelij po Luku			
1	11	1,39–51	<i>Zakaj je Marija lahko srečna? Glede česa bi tudi zame veljalo: »Lahko si srečen«?</i>
2	14	2,4–20	<i>Zakaj je pastirje ob srečanju z Jezusom navdalo tako veselje? Kaj je Jezus pomenil zanje, kaj pomeni meni?</i>
3	16	2,27–32	<i>Kaj bi moral jaz videti na lastne oči, da bi lahko rekel kakor Simeon: »Zdaj lahko umrem v miru«?</i>
4	21	4,14–21	<i>Je lahko novica, ki jo je Jezus prebral svojim someščanom, dobra tudi zame? Zakaj?</i>
5	26	5,27–35	<i>Kaj ima Jezus v mislih, ko pravi, da imajo njegovi učenci dober razlog, da se kar naprej veselo gostijo? Iz kakšnega razloga se bodo tudi oni postili?</i>
6	28	6,20–31	<i>Kaj je prava sreča? Kaj je le navidezna sreča?</i>
7	45	10,17–24	<i>Kakšen razlog ima za veselje Jezus? Česa smo lahko veseli mi?</i>
8	46	10,38–42	<i>In kaj je najboljše? Kaj pa zame?</i>
9	49	11,27–28	<i>Kako torej lahko postanem bolj srečen?</i>
10	52	12,22–34	<i>Glede česa se po nepotrebnem obremenjujem in razburjam?</i>
11	59	15,1–10	<i>Česa se najbolj veseli Bog?</i>
12	60	15,11–32	<i>Razlogi za veselje, razlogi za slabo voljo – kako je s tem pri očetu, kako pri sinovih? Kako pri meni?</i>
13	67	18,15–17	<i>Zakaj daje Jezus prednost otrokom?</i>
14	69	19,1–10	<i>Kaj je rešilo Zaheja? Kaj lahko reši mene?</i>
15	71	19,28–40	<i>Sem kdaj občutil veselje in hvaležnost, da je Jezus blizu? Kaj se spremeni, če Jezusa sprejem za vladarja?</i>
16	77	22,7–30	<i>Naše želje kažejo, v kateri smeri iščemo veselje ... Kaj nam pove Jezusova želja?</i>
17	85	24,13–43	<i>Kdaj postane veselje vir moči za vsak dan?</i>
Pismo Kološanom			
18	90	1,11b–22	<i>Kaj vse so razlogi za veselje nad Božjim Sinom Jezusom?</i>
19	91	1,24–2,5	<i>Ali lahko tudi trud, trdo delo in težave prinesejo veselje? Kakšne so moje izkušnje?</i>
20	94	3,12–17	<i>Kaj ta navodila lahko spremenijo v mojem življenju? Kaj lahko prinesejo?</i>
Jakobovo pismo			
21	97	1,2–5	<i>Kako je lahko tudi moja preizkušnja vir veselja?</i>
22	97	1,12–18	<i>Od česa je dolgoročno odvisno, ali sem srečen ali ne?</i>
23	101	3,13–18	<i>Kaj me pripelje do veselja v življenju?</i>
24	102	4,1–6	<i>Moje sebične želje preženejo veselje ... Kako?</i>
Prvo Janezovo pismo			
25	105	1,1–4	<i>Zakaj in s kakšnim namenom je apostol Janez napisal to pismo?</i>
26	105	1,5–10	<i>Kako je z iskrenostjo pred Bogom? Kaj mi to prinese?</i>
27	109	3,18–23	<i>Od česa je odvisno, ali sem v sebi miren in vesel ali ne? Kaj storim, kadar me vznemirja vest?</i>
28	110	4,7–13	<i>Kaj pa, kadar mi zmanjka moči za to, da bi imel druge rad in bi bil vesel? Od kod lahko črпам to moč?</i>
29	111	5,13–15	<i>Ali je tisto, za kar prosim, Bogu všeč? Zakaj da? Zakaj ne?</i>
30	112	5,20–21	<i>Ponaredki Boga, življenja, Mesija ... Kaj je s tem mišljeno?</i>

e-skam

Spletno mesto e-skam, ki je dosegljivo in deluje od 15. septembra 2012, je predal, iz katerega je mogoče izkušnjo skupnosti, veselja in bližine Boga iz Stične mladih ponesti ne samo v vsako slovensko župnijo, ampak tudi v vsak dom! To je e-predal, iz katerega lahko črpamo vsi: posvečeni pastoralni delavci, animatorji, voditelji skupin mladih ali birmancev. Skratka kdorkoli. Veliko gradiva je uporabnega tudi za skupine odraslih. Naloga e-skam predala je nuditi nova in nova pastoralna gradiva: kateheze, molitvene ure, glasbo in note, postne in adventne pobude za

mlade, šmarnice, filme, knjige ... E-skam pobude, gradiva in ideje naj vam bodo v pomoč, da boste čim bolj uspešno iz (lastne) izkušnje Stične mladih veselje in moč vere ponesli in uresničili v svoji župniji.

POVABLJENI NA: www.sticna.net/e-skam/
Mesečno bomo objavljali radijske kateheze in tematske vsebine za delo v skupini na podzavihku: **KATEHEZE in ŽIVLJENJE Z JEZUSOM**. Septembrsko temo že lahko uporabite.

Facebook

Prevod v sodobni, živi jezik ne more in ne sme biti samo mrtva črka na papirju! Prevod Življenje z Jezusom bo vse do leta 2018 »pilotski projekt«, kar pomeni, da je odprt za vse pripombe, komentarje in morebitne pomisleke. Zato se na Facebooku lahko pridružite skupnosti Življenje z Jezusom (www.facebook.com/zivljenjzejesusom) in debatirate z drugimi bralci.

Izzivamo vas, da s komentarjem, mnenjem pustite trajen pečat in prispevate svoj kamenček v mozaik novega svetopisemskega besedila.

zivo.svetopismo.si

Vabimo tudi, da spremljate potek projekta Življenje z Jezusom na spletni strani <http://zivo.svetopismo.si>. S strani lahko brezplačno prenesete besedila za elektronske bralnike v različnih formatih.

Razglasitev leta vere

nedelja, 7. oktobra 2012

Roman Starc

Nagovor

Stara zaveza, zlasti preroki, velikokrat pozivajo Izraelce k zvestobi Bogu in zaupanju vanj, v njegovo varstvo in pomoč. Na različne načine, včasih tudi z dramatičnimi dejanji in različnimi zgledi, jim želijo pokazati in dopovedati, da je samo Gospod tisti, na katerega se lahko v življenju zares oprejo in se nanj popolnoma zanesejo. Ni pomembno, če me drugi preganjajo, bijejo in sramotijo – prej ko slej se bodo morali osramočeni umakniti in utihniti, kajti Bog je na moji strani in moja pravica je v njegovih rokah, je glavno sporočilo mnogih svetopisemskih odlomkov.

Kolikokrat bi si želeli, da bi tudi mi imeli tako močno in stanovitno vero, da nas nobena težava ali preizkušnja v njej ne bi omajala ter da v težkih trenutkih ne bi takoj pomislili, da nas je Bog zapustil, pozabil, ali da se za nas ne zmeni več! A kaj, ko žal vse prevečkrat čutimo, kako je naša vera šibka, omahljiva in nezrela, prav kakor hitro pokvarljivo blago. Prav v ničemer se v svojem verovanju ne razlikujemo na primer od apostola Petra, ki najprej ves poln navdušenja in pristne ljubezni do Jezusa vzklikne: *»Ti si Kristus, ti si moj najboljši prijatelj, ti mi že dolgo pomeniš vse na svetu, zaradi tebe sem vse zapustil: ženo, otroke, čolne, mreže, ribe, taščo in prijatelje. Poslej živim samo zate!«* Ko pa mu Jezus želi razložiti, da pot za njim ni tako preprosta, da ni gladka in ravna, pač pa polna vzponov in padcev, trpljenja in poniževanja ter da je treba na njej nositi tudi križ, na katerem se bo treba nekoč popolnoma darovati, pa ga Peter ne razume več in se mu začne upirati, ga prepričevati, mu vsiljevati svojo voljo, svoje načrte, svoj pogled na odrešenje. Res, velikokrat smo mu v tem podobni, saj tudi mi pri svoji veri preveč mislimo samo na to, kar je človeško. Kolikokrat se tudi mi, kakor Peter, odločamo glede na lastne interese, ugodnosti, na človeška merila; kolikokrat bi tudi mi radi Boga prepričali in mu dokazali, da imamo prav in da naj nas zato vendarle podpre pri naših načrtih. Nemaalokrat se zgodi, da bi radi popolnoma zamenjali vloge: namesto da bi mi sprejemali Božjo voljo in jo uresničevali, pričakujemo, da bo Bog ustregel nam. Tako

Boga presojava po sebi in ne sebe po Bogu – to pa, vemo, ni vera, kakršno od nas zahteva Jezus.

Prava vera ni samo neko abstraktno vero- vanje, samo dejanje razuma oz. na pamet naučen obrazec veroizpovedi, deset Božjih zapovedi in nekaj verskih resnic, prazno- vanje praznikov in starih običajev. Prava vera je tisto, kar usmerja naše življenje, ga zaznamuje in nas obveže k izpolnjeva- nju – ne naše volje, ampak Božje. Vera ni nekaj, kar bi lahko »jemal po potrebi«, na recept, pač pa jo je treba nenehno živeti in vzeti zelo zares. Če zares verujem, potem se bom, čeprav je to težko, trudil razume- ti, da je Bog tudi težave, bolezen, križe in dolžnosti, ki jih imamo pred seboj, sitno- sti, ki jih je potrebno prenašati – da je Bog vse to nekako sprejel v svoj načrt. Najlep- še nas takšnega sprejemanja in verovanja uči prav Jezus. Tudi on ni sam od sebe izbral poti križa. Njegov cilj ni bil križ, ampak to, da v vsem, do konca, izpolni voljo svojega Očeta ...

Ljudje se na splošno vse premalo pogo- varjamo o svoji veri, o razlogih zanjo, o

LETO VERE 2012
2013

težavah in veselju, ki ga vera prinaša v naše življenje. Če pa že nanese pogovor na to, če se zgodi, da te nekdo vpraša: kako veruješ, kakšna je tvoja vera, kako si pred- stavljaš življenje po njej, potem velikokrat slišimo običajen odgovor: »Ja, vsako ne- deljo hodim k maši, večkrat molim, grem k obhajilu, včasih k spovedi, nič slabega ne delam ...« Nič ne rečem, vse to je potrebno, toda tisto odločilno vprašanje, ki govori o pravem namenu naše vere, pa je: Ali vse to delaš zaradi Boga, zato, ker je takšna Božja volja, ali pa je to postalo le del na- vade, ki bi se ji v drugačnih okoliščinah morda celo odpovedal? Vprašanje, ki bi si ga morali zastaviti, ko gre za našo vero (oz. nevero), bi moralo biti zelo osebno, namreč: »Kako pomemben je Kristus v tvo- jem življenju, ali je v resnici tvoj sopotnik v vsakdanjem življenju, tovariš na tvoji poti ali pa je morda tvoj sogovornik samo za izredne priložnosti, recimo, samo za 'ta velike praznike'?« In še: Ali si pripravljen zanj dati svoje življenje? To pomeni, ali si se zaradi Kristusa pripravljen odreči tudi svojim željam in pričakovanjem, svojemu egoizmu, ugodju ...? Ali si pripravljen za- res stopiti na pot za Kristusom, ki je tudi pot križa? Kajti vse to, glejte, vsebuje v sebi vprašanje, ki ga v nekem odločilnem trenutku Jezus zastavi svojim učencem: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« Ne gre namreč samo za neko splošno vprašanje, saj z njim nagovarja tudi vsakega izmed nas: »Kaj pa ti praviš, kdo sem?« Odgovora na to vprašanje ne najdemo v nobenem leksi- konu ali priročniku, saj je to stvar, ki za- deva predvsem naše srce, se pravi pojmo- vanje nas samih in resnice našega življenja. Prav na to se nanašajo Jezusove besede iz evangelija, ko pravi, da je po- trebno sprejeti Božje kraljestvo kakor otrok, če želimo priti vanj (prim. Mr 10,15). Z besedami se namreč Jezusa ne da opi- sati ali ga opredeliti. Samo z besedami ga nikoli ne moreš približati drugemu in ga

navdušiti zanj. Šele ko bodo ljudje videli, da nam, kristjanom, Jezus zares pomeni središče in smisel življenja, točko, v katero se steka vse naše življenje in delovanje, šele takrat nam bodo verjeli in se lahko odločili, da nam sledijo.

Zato, glejte, naša vera ni v velikih besedah, ampak, kakor pravi apostol Jakob, v drobnih delih pozornosti do bližnjega, ubogega, stiskanega, potrebnega. Kajti vemo, »kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših, ste meni storili ...«, saj je vera brez del mrtva in obsojena na propad. Potrudi mo se torej, da bomo znali tudi mi iz svojih del ljudem okoli sebe pokazati pravo vero.

S hvaležnostjo za razodeto vero velikonočne skrivnosti: življenja, trpljenja in vstajenja Jezusa Kristusa, to tudi izpovejmo. Sprejmemo povabilo svetega očeta in vstopimo v leto vere, ki naj bo za nas priložnost, da svoje podarjeno življenje še močneje prepoznamo v luči vstalega Jezusa Kristusa. Tako bomo še bolj osebno prepoznali notranji Božji klic k pričevanju v poslanstvu, ki nam ga Gospod zaupa.

Prošnje

1. Za tvojo Cerkev, sezidano na veri apostolov; čuvaj jo v zvestobi evangeliju in pomagaj ji graditi novo prijateljstvo med ljudmi.
2. Za vse pastirje Cerkve; obdari jih z modrostjo in močjo Svetega Duha, da bodo tvojo Cerkev vodili po poti evangeljske pravičnosti in miru.
3. Za vse, ki si jim zaupal apostolsko službo oznanjevanja tvoje blagovesti; položi jim v srce duha evangelija, da bodo besede, ki jih oznanjajo, zvesto podpirali z zgledom svojega življenja.

4. Za krščanske skupnosti; napolni nas z navdušenjem za hojo po poti vere, na katero si nas poklical, in daj, da bomo na tej poti tudi vztrajali.
5. Za vse, ki se zbiramo v Jezusovem imenu; utrdi nam vero, ki bo po dobrih delih pričala o nesebični ljubezni povsod tam, kjer vladajo trpljenje, nerazumevanje in osamljenost.
6. Za vse, ki so nam posredovali oznani lo vere: starše, katehete in duhovnike; ti jih nagradi v svoji dobroti, nam pa pomagaj, da bomo zvesti naukom, ki si nam jih po njih zaupal kot dragoceni dar.
7. Za vse tukaj zbrane; odpusti nam, ker smo večkrat preslišali tvoje besede, ki si nam jih vztrajno govoril po naših bližnjih, in daj, da bo tvoja beseda povezovalna moč v naših družinah.
8. Ti, Gospod, si našemu narodu izbral glasnike odrešenja; daj, da bo Cerkev v Sloveniji z odprtim srcem sprejemala besede evangelija in živela, kakor se spodobi za odrešeno Božje ljudstvo.
9. Ti, Gospod, si se umikal v samoto in molil, da si se pripravil in okreplil za službo oznanjevanja; tudi naši oznanjevalci naj se posvečajo molitvi, da bi mogli verodostojno pričevati za evangeljske vrednote.

Molitev po obhajilu

Molitev za novo evangelizacijo je na zadnji platnici *Naše pastorale*. Slovenska liturgična komisija jo je natisnila tudi v obliki podobice.

Meditacije ob skrivnostih veselega dela rožnega venca

Marija Maučec-Sušá

Blaženi Janez Pavel II. je zapisal: »Potrebujemo krščanstvo, ki se bo odlikovalo predvsem po *umetnosti molitve*«. In nadaljuje: »Rožni venec je moja najljubša molitev, čudovita v svoji preprostosti in globini. Na ozadju besed *Zdrava, Marija* se vrstijo najpomembnejši dogodki življenja Jezusa Kristusa. Skupaj sestavljajo veseli, žalostni, častitljivi in svetli rožni venec, ki nas vodi skozi srce njegove Mater k živi povezanosti z Jezusom. Hkrati more naše srce vanj vključiti vse dogodke, ki sestavljajo življenje posameznika, družine, naroda, Cerkve in človeštva.« (Janez Pavel II., *Rožni venec Device Marije*, CD 98).

K premišljevanju o Kristusu skupaj z Marijo smo verniki še posebej povabljeni v oktobru – mesecu rožnega venca.

V letu vere smo pripravili meditacije ob skrivnostih veselega dela rožnega venca za družine s povabilom *Družina, ki moli skupaj, ostane skupaj*.

Ki si ga, Devica, od Svetega Duha spočela

Z rojstvom Jezusa Kristusa je bilo takole: Njegova mati Marija je bila zaročena z Jožefom. Preden sta začela živeti skupaj, je bila noseča od Svetega Duha. Njen mož Jožef je bil pravičen in je ni maral osramotiti, zato je sklenil, da jo skrivaj odslovi. Ko je to premišljeval, se mu je v spanju prikazal Gospodov angel in rekel: »Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene; kar je spočela, je namreč od Svetega Duha. Rodila bo Sina, ki mu daj ime Jezus, kajti on bo odrešil svoje ljudstvo njegovih grehov.« Tako se je spolnilo, kar je Gospod rekel po preroku: *Glej Devica bo spočela in rodila sina, in imenovali ga bodo Emanuel*, kar v prevodu pomeni Bog z nami.

Jožef je storil, kakor mu je naročil Gospodov angel. Vzel je svojo ženo k sebi. Čeprav se ji ni približal, je rodila Sina; in dal mu je ime Jezus.

Hvala, Marija, ker si brez obotavljanja sprejela Božjo voljo in v veri ter zaupanju odgovorila: »Zgodi se!« Skupaj z Jožefom – Jezusovim krušnim

očetom – sta tega otroka takoj sprejela, čeprav vama je prekrižal načrte. Vajino ravnanje nas uči, kako v veri sprejeti nenačrtovano nosečnost in otroka kljub temu vzljubiti.

Ki si ga, Devica, v obiskovanju Elizabete nosila

Po skrivnostnem spočetju od Svetega Duha si se odpravila na pot. K teti Elizabeti in stricu Zahariju. Ko te je Elizabeta zaslišala, se je dete veselo zganilo v njenem telesu. Elizabeta, polna Svetega Duha, je vzkliknila: »Blagoslovljena ti med ženami in blagoslovljen sad tvojega telesa! Od kod meni to, da prihaja k meni mati mojega Gospoda? Blagor ji, ki je verovala, kajti spolnilo se bo, kar ji je povedal Gospod.« Ti pa si zapela: »Moja duša poveljuje Gospoda. Velike reči mi je storil on, ki je mogočen.« Na obisku si ostala približno tri mesece. Elizabeta je rodila sina, o katerem je njegov oče Zaharija prerokoval:

»In ti, dete, boš prerok Najvišjega, pojdeš namreč pred Gospodom, da mu pripraviš pot.«

Kako smo si nosečnice podobne: komaj čakamo, da svojo skrivnost in srečo nekomu zaupamo. Hvala, Bog, Stvarnik življenja, za prijateljice, mame, tašče in šefe, ki z razumevanjem sprejemajo vsako nosečnost! Marija, mati živih, poglej na neskončno število otrok, ki jim je prepovedano, da bi se rodili in živeli. Potolaži tudi neplodne zakonce. Pomagaj jim, da bodo v veri tudi oni zmogli reči: »Zgodi se tvoja volja!«

Ki si ga, Devica, rodila

Ko se je Jezus rodil v Betlehemu, so prišli modri z Vzhoda v Jeruzalem. Ker niso vedeli, kam naj gredo, so se napotili na kraljevi dvor: »Kje je novorojeni judovski kralj? Videli smo namreč, da je vzšla njegova zvezda in smo se mu prišli poklonit.« Herod se je prestrašil in ves Jeruzalem z njim. Sklical je pismouke in jih vprašal, kje naj bi se rodil Kristus. »V Betlehemu v Judeji,« so odgovorili, »kajti takole je zapisal prerok Mihej: 'Ti, Betlehem, v Judovi deželi! Nikakor nisi najmanjši med vodilnimi Judovimi mesti, iz tebe bo namreč prišel vojvoda ...'« Herod je nato modrim naročil: »Pojdite in natančno poizvedite o detetu. Ko ga najdete, mi sporočite, da se mu pojdem tudi jaz poklonit!« Ti so našli dete z Marijo, njegovo materjo. Padli so predenj in ga počastili. Nato so odprli svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire. V spanju so bili opomnjeni, naj se ne vračajo k Herodu. V sanjah je bil opozorjen tudi Jožef. Angel mu je odločno zapovedal: »Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt! Bodi tam, dokler ti ne povem; Herod bo namreč dete iskal, da bi ga umoril.« Vstal je, ponoči vzal dete in njegovo mater ter se umaknil v Egipt.

Tudi danes se družine najdemo v različnih nevarnostih, ko je na preizkušnji tudi naša vera. Sveti Jožef, izročamo ti može in očete. Da bodo kakor ti skrbni in odgovorni. Da jim ne bo zmanjkalo poguma »vzeti stvari v svoje roke« in iti na pot v zaupanju v Božjo previdnost.

Ki si ga, Devica, v templju darovala

Jezusa so starši prinesli v Jeruzalem, da bi ga postavili pred Gospoda in da bi opravili zanj daritev dveh grlic ali dveh golobčkov. Sveti Duh je razodel Simeonu, da ne bo umrl, dokler ne bo videl Gospodovega Maziljenca. Simeon je vzel dete Jezusa v naročje in slavil Boga. Materi Mariji pa je rekel: »Ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, kateremu bodo nasprotovali. Tvojo dušo pa bo presunil meč.« Veselje nad blagoslovom se pomeša s prerokbo, ki napoveduje dramo.

»Moje oči so videle rešitev, ki si jo pripravil pred očmi vseh narodov,« so bile preroške besede starčka Simeona. Ko starši otroka prinesemo v cerkev in prosimo za njegov krst, se to zgodi v naši veri v Boga Očeta, Sina in Svetega duha.

Na poseben način ga tudi mi darujemo; priznamo, da otrok ni le naš, temveč posta-

ne s krstom božji. Marija, hvala ti, ker si Jezusa rodila in darovala tudi za vse nas in naše odrešenje.

Ki si ga, Devica, v templju našla

Jezusovi starši so hodili vsako leto za velikonočne praznike v Jeruzalem. Ko je bil Jezus star dvanajst let, so šli na pot kakor po navadi. Ko so se vračali, je deček Jezus ostal v Jeruzalemu, ne da bi njegovi starši to opazili. Po enem dnevu hoda so ga začeli iskati. Ker ga niso našli, so se vrnili v Jeruzalem. Po treh dneh so ga našli v templju, kjer je sedel med učitelji, jih poslušal in spraševal. Mati mu je rekla: Otrok, zakaj si nama to storil? Tvoj oče in jaz sva te žalostna iskala. Odgovoril jima je: »Kako, da sta me iskala? Mar nista vedela, da moram biti pri tem, kar je mojega Očeta?« Nato se je vrnil z njima v Nazaret. Njegova mati je vse, kar se je zgodilo, ohranila v svojem srcu.

Čeprav sta Jožef in Marija skrbela za samega Boga, jima ni prizanesel s podukom o odraščanju in iskanju lastne poti. Kateri oče ali mama se tu ne prepozna? Kdo že ni iskal svojega »izgubljenega« sina ali hčere? Marija, Jezusova in naša mati, izročamo ti vse »izgubljene« in najdene otroke, še posebej vse »iščočče« starše. Naj nikoli, res nikoli ne nehajo ljubiti svojih otrok!

Viri in literatura:

Janez Pavel II., *Apostolsko pismo Rožni venec Device Marije* (2002), CD 98.

Jožef Smej, *Družinski rožni venec*, Ljubljana, Slovensko biblično gibanje, 1994.

Berta Golob, *Skriti zaklad: Premišljevanje skrivnosti rožnega venca*, Ljubljana, Družina, 2011.

Verujem ... v večno življenje

dr. Mojca Bertancel

»Vsako ustvarjeno bitje ima svoj lastni smisel in to je njegov posebni način, kako biti posnetek božjega bitja.« sveta Edith Stein

Vstajenje od mrtvih

Kot ugotavlja dokument *Pridite in pogledite*, ki kot ključen izziv Cerkvi na Slovenskem izpostavlja prebujanje in poglobitev osebne vere, smo na Slovenskem »v paradoksnem položaju, ko Cerkvi pripada več ljudi, kakor jih veruje v Boga. Izsledki raziskave Aufbruch (2007) kažejo, da se dobri dve tretjini Slovencev izjavlja za katoličane, le dobra polovica jih veruje v Boga (55,18 %), slabih 40 % v Jezusa Kristusa, Božjega Sina in Odrešenika, v vstajenje od mrtvih pa le slaba tretjina (29,71 %)« (PiP 19).¹

V mesecu novembru nas praznika vseh svetnikov in spomina vseh vernih rajnih vabita k razmišljanju o življenju, ki nas čaka po smrti, v večnosti. Če res le slaba tretjina slovenskih katoličanov veruje v vstajenje od mrtvih, ob mislih, ki nas spremljajo v teh prazničnih dneh, ne bo odveč povabilo k osebnemu vprašanju: »Ali verujem v večno življenje, ali verujem, da me bo Bog, ko se izteče moj čas, sprejel v nebeško srečo, ali verujem, da bom takrat iz oči v oči srečal/-a Njega, ki me je ustvaril in odrešil?«

Navidezna resničnost sedanjega trenutka daje vtis, da se človek morda res lahko nasiti zgolj s tem, kar mu je na dosegu roke, s tem, kar lahko doseže z lastnimi močmi. Toda hlastanje po *imeti*, globoko v srcu, pušča grenak priokus apatičnosti, ki v človeku zamori pristani klic po *biti*! Po *ljubiti* ne zgolj *doseči*! Morda so prav ti dnevi cerkvenega leta, ko se spominjamo naših rajnih, priložnost, da se v naših cerkvah in na pokopališčih zavemo, da smo ustvarjeni za večnost.

Spreobrnjeni londonski gangster John Pridmore je mladim v Stični po opisu svojega življenja pred spreobrnjenjem, ko je živel za obilico dobrin in užitkov ter pri tem ni izbiral sredstev, kako jih doseči,

¹ SSK, *Pridite in pogledite* (PiP), Društvo Mohorjeva družba, Ljubljana 2012.

dejal le: »Žal mi je za vsak dan, ko nisem poznal Jezusa«. Očaranost nad Jezusom, »očaranost od njegovih besed, gest in njegove osebe same« (PiP 70) človeka z nežnimi vezmi potegne iz lažne samozadostnosti, ga usmeri na pot, ki presega minljivo srečo in mu pomaga, da svoje oči upre v večnost. Za marsikaterega iskalca na tej poti ostajajo številna vprašanja odprta, morda bodo na katero od njih odgovorile naslednje vrstice.

Nesmrtna duša

Za sodobnega kristjana je teološka govorica pogosto prezahtevna. Zdi se, da smo v razumevanju posameznih pojmov, ki govorijo o presežnem, ostali ujetniki pomenov besed, ki jih je močno zaznamoval grški dualizem, po katerem je človek se-

stavljen iz duše in telesa. Če želimo npr. razložiti, kaj je duša, moramo po p. Michelu Souchon izhajati iz celostnega, svetopisemskega pogleda na človeka, ki je zelo pomemben za razumevanje vere v vstajenje. Svetopisemski pogled pravi, da je duša ves človek. Psalmist s tem, ko pravi: »Mojo dušo žeja po Bogu« (Ps 42,3) izraža željo vsega svojega bitja.

P. Michel Souchon pripoveduje: »Vse otroštvo sem poslušal navajanje evangeljskega odlomka v prevodu: »Kaj namreč človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali kaj bo človek dal v zameno za svojo dušo?« (Mt 16,26). Šele z leti sem spoznal, da je mnogo boljši prevod tega besedila naslednji: »Kajti kaj koristi človeku, če si ves svet pridobi, svoje življenje pa zapravi? Ali kaj bo dal človek v zameno za svoje življenje?« (Mt 16,26).

Podobno velik paradoks bi bil prevod naslednjega evangeljskega odlomka: »Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel« (Mt 16,25), če bi besedo življenje prevedli kot duša. Ko Jezus pravi, da je prišel, da bi dal »svoje življenje v odkupnino za mnoge« (Mt 20,28), razumemo, da je prišel, da bi dal v odkupnino samega sebe in ne svoje duše.

Vrnimo se sedaj k vprašanju, kaj se bo z nami zgodilo po smrti, kaj bo po smrti ostalo za nami? P. Michel Souchon provokativno odgovarja: »Nič, nič vam ne bo ostalo, ne telo ne duša ne duh ne vest. Ne želite si svojega življenja rešiti, ne da bi sprejeli, da ga boste izgubili. Toda Bog, kateremu boste izročili svojega duha, Bog, v katerega verujemo, bo z njim sprejel vaše življenje, dušo in duha, ki ste jih darovali v služenju drugim in ga z zaupanjem izročili njegovemu nežnemu usmiljenju.«²

² Prim. Michel Souchon, *Qu'est-ce que l'âme?*, v: *Les cahiers Croire. 50 questions de foi*, Bayard 2012, 16–17.

Življenje in smrt s perspektive večnosti

Ko sem se malo nagnila, sem videla skozi okno zahajajoče sonce, ki je metalo svoje zadnje žarke na naravo, in vrhovi dreves so bili videti čisto zlati. Tedaj sem si rekla: Kakšna razlika, če stojiš v senci ali pa se nasprotno izpostaviš soncu ljubezni ... Tedaj si videti ves zlat. Zato sem videti vsa zlata. V resnici nisem taka in takoj bi nehala biti taka, če bi se oddaljila od ljubezni.»³ sveta Terezija Deteta Jezusa

Edina ovira pred človekovo samozadostnostjo je minljivost. Sodobni človek pogosto ni tako razočaran nad življenjem in svetom, da bi si želel odhoda nekam drugam. Bolje rečeno: nad življenjem je navdušen! Kako se potem ne bi bal, da bo vse to izgubil? Morda je tudi to razlog, da misel na smrt in večnost odlaga, da se pusti popolnoma zamotiti s hlastanjem po sedanjosti. Toda smrt kljub temu ostaja smrt neizogibno dejstvo.

Strah pred smrtjo je nekaj naravnega. Celo Jezus je pred smrtjo trepetal v getsemanškem vrtu: »Oče, če hočeš, daj, da gre ta kelih mimo mene, toda ne moja volja, ampak tvoja naj se zgodi« (Lk 22,42). Tako kot čaka nas, se smrt dotakne oseb, ki jih imamo radi. Njihovo smrt težko sprejemamo. Najprej zaradi ločitve. Pa tudi, ker jo večkrat spremlja občutek krivde. »Naredil ali rekel sem nekaj, česar ne bi smel narediti ali reči!« Težko je živeti v miru z rajnimi. Koliko ljudi si želi, da bi jim njihovi rajni odpustili! Strah je spremljevalec misli na smrt tudi zato, ker ne vemo, kakšna bo naša smrt; ker se sprašujemo, ali jo bo morda spremljalo dolgo trpljenje;

ker se bojimo, da bomo težko bolni ali v breme tistim, ki bodo za nas skrbeli; ker nas je strah, da pred odhodom morda ne bomo zmogli odpustiti bližnjim ali jih pomiriti.

Toda darovati svoje življenje vendar pomeni ljubiti. »Zakaj močna kakor smrt je ljubezen« (Vp 8,6). Ljubezen je moč, ki nas odtegne od samih sebe, da bi nas darovala Bogu in bližnjim. Preko nje strah pred smrtjo ne seže.⁴ Zato sveta Terezija Deteta Jezusa pravi: »Pome ne bo prišla ›smrt‹, ampak dobri Bog.«⁵ Smrti se ni bala. Nasprotno, hrepenela je po njej, da bi mogla čim prej uživati Božjo bližino. Svojim sestram je ob bližajoči se smrti preprosto dejala: »Če bi me nekega jutra našli mrtvo, naj vam ne bo hudo: to bi pomenilo, da je Očka ljubi Bog čisto preprosto prišel pome.«⁶

³ Sv. Terezija Deteta Jezusa, *Zadnji pogovori*, Karmeličanski samostan v Sori, Sora 1997, 174.

⁴ Prim. Michel Souchon, *Est-il normal d'avoir peur de la mort?*, v: *Les cahiers Croire. 50 questions de foi*, 41–42.

⁵ Sv. Terezija Deteta Jezusa, n.d., 13.

⁶ Sv. Terezija Deteta Jezusa, n.d., 26.

Kakšne so vice?

»Človek je najlepša Božja stvaritev. Bog se je hotel z njim združiti, da bi imel nad njim veselje. To bitje je poklical k popolni združitvi. Ko bo torej to bitje osvobojeno materialnih spon in se bo pojavilo pred njim, ga hoče gledati kot popolno bitje, absolutno vredno njegove ljubezni.«⁷ p. J. M. Szymusiak

Katekizem Katoliške Cerkve pravi, da je tistim, »ki umrjejo v božji milosti in božjem prijateljstvu, a so nepopolno očiščeni«, njihovo večno zveličanje zagotovljeno, »vendar pa po smrti trpijo očiščevanje, da bi dosegli svetost, ki je potrebna za vstop v nebeško veselje« (KKC 1030).

O vicah pogosto govorimo kot o kraju trpljenja, v katerem človek zadoščuje za grehe preden se v raju pridruži izvoljenim. Človek se mora očistiti preden pride pred Boga, ker smo vsi, četudi je naše življenje usmerjeno k Bogu, ujeti v egoizem, napuh, jezo...

Vice so »trenutek resnice«. V življenju si deloma tudi o samih sebi ustvarjamo določene utvare: ne vemo natančno, kako nas doživljajo drugi, ali in kdaj smo jih kakorkoli prizadeli; ne poznamo vseh svojih grehov in pomanjkljivosti. Zato ne znamo vstopiti v povsem prosojen odnos s svojimi bližnjimi in tudi ne z Bogom.

Vice označujejo prejem popolnega vedenja o tem, kakšni smo. Vice so vrata do raja! Kristjani upamo, da nihče ne bo prišel v pekel, toda kdo lahko trdi, da je mogoče priti v nebesa, ne da bi se najprej očistili?⁸

Ko pride človek pred Boga, se mu ta prikaže »v tako čudoviti in sijajni lepoti in čistosti«, da ga »vse nebeške sile ne bi spravile pred Boga, dokler ima na sebi še najmanjši madež.« Šele ko je popoln, si »upa stopiti pred večno luč in Božjo popolnost«, da bi ga gledal »iz obličja v obličje«.⁹

Sveta Katarina Genovska, mistikinja vic, daje jasno vedeti, da »ta ogenj hkrati prinaša veselje in bolečino, kakor vse, kar očičkuje« in dodaja: »Ne verjamem, da lahko najdemo zadovoljstvo, ki se lahko meri z zadovoljstvom duš v vicah, razen zadovoljstva blaženih v nebesih. Zadovoljstvo raste z vsakim dnem, ko Bog prešinja dušo, in to tem bolj, čim bolj izginjajo ovire, ki so mu zoperstavljen«. Tako bi lahko rekli, da v vicah »veselje in bolečina tesno spremljata drug drugega.«¹⁰ Sveta Terezija Deteta Jezusa zato pravi: »Če bom šla v vice, bom zelo zadovoljna... sprehajala se bom med plameni in prepevala hvalnico Ljubezni.«¹¹

Naši nebeški prijatelji

Zaradi enega samega pričakovanja mi bije srce – zaradi ljubezni, ki jo bom prejela, in ljubezni, ki jo bom lahko razdajala.¹² ... »Ko bom v nebesih, koliko milosti bom izprosila za vas! O, tako bom nadlegovala ljubega Boga, da ga bo, če bi me ne hotel takoj uslišati, moja nadležnost prisilila, da bo obilno izpolnil moje želje.«¹³ sveta Terezija Deteta Jezusa

Ko se naši bližnji od nas poslovijo, njihova ljubezen do nas ne umre, še vedno nas spremljajo in trenutki sreče z njimi nika-

⁷ Marija Simma, *Moja doživetja z dušami v vicah*, Salve, Ljubljana 2005, 163.

⁸ Prim. *Quel purgatoire?*, Croire.com, URL= <http://www.croire.com/Definitions/Mots-de-la-foi/Purgatoire/Quel-purgatoire>. 17. 9. 2012.

⁹ Marija Simma, n.d., 63–64

¹⁰ Marija Simma, n.d., 11 8–119

¹¹ Sv. Terezija Deteta Jezusa, n.d., 45

¹² Sv. Terezija Deteta Jezusa, n.d., 181.

¹³ Sv. Terezija Deteta Jezusa, n.d., 19.

kor niso izgubljeni za vso večnost.¹⁴ »Tisti, ki umrjejo v božji milosti in božjem prijateljstvu in so popolnoma očiščeni, za vekomaj živijo s Kristusom. Za vekomaj so podobni Bogu, ker ga gledajo ›takšnega, kakršen je‹ (1 Jn 3,2), iz obličja v obličje. ... Nebesa so poslednji cilj in uresničenje najglobljih človekovih hrepenenj, stanje najvišje in dokončne sreče« (KKC 1023, 1024).

Naši rajni in svetniki so v nebesih naši priprošnjiki. Namesto, da bi z njimi iskali stik preko klicanja duhov oz. spiritizma, se jim raje priporočamo v molitvi in jih prosimo za njihovo pomoč in varstvo. Bodo gotovi, da nas spremljajo in nam pomagajo, saj je svetost drugo ime za ljubezen. »Kadar nas iščete, nas iščite v veselju, kajti prebivamo v svetu veselja.«¹⁵ Večno življenje je namreč »življenje po meri Boga, ki nam podarja življenje s seboj; življenje, ki ni več ujetnik prostora in časa; življenje v duhovnem telesu, ki ga ne pogojujejo materija v nastajanju; življenje, ki ga ljubezen obdaja tako tesno, kot si je sploh mogoče predstavljati; življenje, v katerem ljudje brez ovir postajajo eno v ljubezni; življenje, ki ga lahko imenujemo življenje vstajenja, novo življenje brez meja, pot, ki nam jo je pokazal Kristus.«¹⁶

Lahko bi dodali: življenje, ki hrepeni po tem, da bi k polnosti življenja pomagalo tudi tistim, ki so še na zemeljskem potovanju k popolni sreči v Bogu. Sveta Edith Stein to opiše z naslednjimi besedami: »Tisti dan, ko bo Bog imel neomejeno oblast nad našim srcem, bomo tudi mi imeli neomejeno oblast nad njegovim.«¹⁷ Sveta Te-

rezija Deteta Jezusa pa dodaja: »Kako nesrečna bom v nebesih, če ne bom mogla vsaj malo razveseljevati na zemlji tistih, ki jih ljubim!«¹⁸ In: »Ko bom v nebesih, bom šla k ljubemu Bogu... Ljubi Bog mi bo rekel: ›Kaj želiš deklica?‹ In odgovorila bom: ›Želim srečo vsem, ki jih ljubim.«¹⁹

Gradiva, ki so vam lahko v pomoč pri vašem delu: Na spletni strani Škofijskega urada za laike in v E-novicah za člane ŽPS bodo v mesecu novembru objavljeni:

- **prevodi aktualnih vprašanj** – *Kaj je duša?; Ali je strah pred smrtjo normalen?; Kaj Cerkev pravi o upepelitvi?; Zakaj je potrebno darovati svoje trpljenje?; Čemu so podobni angeli?; Ali lahko komuniciramo z umrlimi?...*
- **prevodi aktualnih tematik: beatifikacija, duša** – *Kako otrokom razložiti, kaj je duša?; Kaj je z dušo in duhom po smrti?; Kaj je duša?; raj* – *Kakšna je razlika med večnim življenjem in nesmrtnostjo?; občestvo svetnikov* – *Verujem v občestvo svetnikov; Cerkev, kraj občestva svetnikov; Ali naši rajni lahko ostanejo v stiku z nami?; Udje istega telesa; Kako je z zakoncema, ki ju je ločila smrt?; Kaj je občestvo svetnikov; smrt* – *Ali se je treba smrti bati?; Ali otrok lahko razume smrt?; Ali naj se otrok udeleži pogreba?; vice* – *Kakšne so vice?; Kaj so vice?; Ali bomo v vicah trpeli?;*
- **misli, molitve in razmišljanja svetnikov** – o smrti in večnem življenju;
- **molitve za rajne** – molitve za rajne, molitve za duše v vicah, litanije za rajne, ofertorij ...

¹⁴ Prim. Michel Souchon, *Peut-on communiquer avec un défunt?*, v: Les cahiers Croire. 50 questions de foi, 94.

¹⁵ Michel Souchon, *Peut-on communiquer avec un défunt?*, v: Les cahiers Croire. 50 questions de foi, 94.

¹⁶ Prim. *Quelle différence entre vie éternelle et immortale*, Croire.com, URL: <http://www.croire.com/>

Definitions/Mots-de-la-foi/Paradis/Quelle-différence-entre-vie-éternelle-et-immortalité

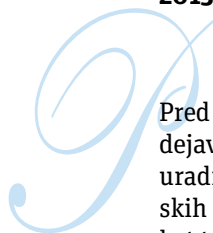
¹⁷ Edith Stein, *Hrepenenje po resnici*, Novi svet, Ljubljana 2004, 88.

¹⁸ Sv. Terezija Deteta Jezusa, n.d., 34.

¹⁹ Sv. Terezija Deteta Jezusa, n.d., 39.

Nameni pastoralnega obdobja 2012–2014

-
- 2012–2013** • Približati ljudem vsebino
 - Pripraviti se za načrtovanje
 - Leto vere
 - 2013–2014** • Izvanja načrtovanja

Pred vami je oblika pastoralnega koledarja, ki vsebujejo načrtovane dejavnosti, pripomočke in orodja, ki jih želijo škofijski pastoralni uradi ponuditi kot pomoč pri pastoralnem delu. Vsebuje šest vsebinskih sklopov glede na enega od šestih ciljev, ki smo jih prepoznali kot temeljne vzgibe, katerim sledimo in nam pomagajo pri pastoralnem udejanjanju leta vere ter spoznavanja krovnega dokumenta PiP-a. V njem že lahko prepoznate usmeritev: namene in cilje prihodnjega pastoralnega obdobja.

Končni namen dvoletnega pastoralnega obdobja 2012–2014 je naslednji:

- ŠKOFIJA, ŠKOFIJSKI ORGANIZMI in ŽUPNIJE
- v letu 2013/2014 izdelajo svoje pastoralne načrte, v katerih opredelijo prioritete dela za naslednjih pet let.
- svoje načine delovanja prilagodijo izivom sekularizacije in krepitvi osebne vere.
- 4. Občestva se bodo v pogovoru seznanjala z dokumentom in ga ponotranjala.
- 5. Na ravni škofije obstaja seznam moderatorjev, usposobljenih in opremljenih (z orodji) za pastoralno načrtovanje v župniji, škofiji, škofijskih občestvih.
- 6. Izbrane bodo pastoralne prioritete škofije.

V prvem letu tega obdobja smo si tako zadali naslednjih 6 ciljev:

1. Verniki se sprašujejo, zakaj verujem, delam določene stvari?
2. Verniki smo navdušeni nad Jezusom Kristusom preko osebnega srečanja z njim.
3. Verniki smo opogumljeni za pričevanje v vsakdanjem življenju.

V nadaljevanju tega dokumenta so predstavljeni vsi cilji ter njim pripadajoče dejavnosti. Pri vsakem cilju so navedene najprej skupne dejavnosti pastoralne službe, v nadaljevanju pa še dejavnosti posameznih organizmov.

V zadnjem delu dokumenta so zbrane tudi tiste dejavnosti, ki ne odgovarjajo posameznemu specifičnemu cilju ampak vsem šestim (1–6).

1. VERNIKI SE SPRAŠUJEJO, ZAKAJ VERUJEM – ZAKAJ DELAM DOLOČENE STVARI?

2. 9. 2012 ☞ Dan društva SKAM – Zakaj imeti v svoji župniji malo občestvo mladih, ki skupaj raste v veri? ☞ SKAM

9. 2012 ☞ Gibanja, združenja in organizmi. Posredovati jim dopis s tremi cilji, procesom in povabilom k sodelovanju. ☞ PS, ŠUL, nadškof

9. 2012 ☞ Dopis katehetom, staršem in veroučencem s tremi cilji, procesom in povabilom k sodelovanju. ☞ ŠKU/SKU

9. 2012 ☞ Izid Priročnika *Teologija telesa za mlade* ☞ SKAM/Družina/Emanuel/ ☞ SKU/Iskre-net

9. 2012 ☞ Izid knjižice *Življenje z Jezusom*, 1/7 del, sodobni /dinamični prevoda NZ (Lk, Jak, Kol in 1 in 2 Jn) ☞ SKAM/Svetopisemska družba

9. – 10. 2012 ☞ Promocija in razširjanje *Drobcev vere* ☞ PS, ŠUL

9. 2012 – ☞ Posredovati poudarke leta vere katehetom in veroučencem ☞ Katehetski simpozij; Študijsko posvetovanje katehistinj in katehistov: Naša kateheza

9. 2012 – ☞ **E–novice** ŠUL: »Provokacija«; misel svetnika in pričevanja sodobnih pričevalcev ☞ ŠUL

9. 2012 – ☞ Razlaga posameznih vsebin po *Verovati danes* – kasnejša izdaja v knjižni obliki ☞ ŠUL

9. 2012 – 3. 2013 ☞ Itinerarij in razlage izpovedi vere s katehezo ☞ PS, ŠKU

9. 2012 – 11. 2012 ☞ Ponuditi župnijam v izvajanje itinerarije poglobljanja vere, ki se že izvajajo ☞ ŠKU, SKU, gibanja

9. 2012 – 8. 2013 ☞ Radijska kateheza za mlade: »Zakaj?« (dvakrat mesečno) ☞ ŠOM/SKAM

9. 2012 – 6. 2013 ☞ Center SKAM Lj.: *Skupina YOU CAT*, za mladinske voditelje – *Zakaj verujem?* ☞ SKAM

9. 2012 – 6. 2013 ☞ **Kateheze za mlade** – sproti objavljene na www. e–skam ☞ ŠOM/SKAM

7. 10. 2012 ☞ **Začetek leta vere po župnijah** s povabilom ljudi v trajnejši proces ☞ PS, ŠUL, nadškof

10. – 12. 2012 ☞ Uvodniki na spletni strani UNIPAS: *Zakaj verujem? Zakaj nekaj delam, sem član nečesa?* (pričevanja študentov in profesorjev) ☞ UNIPAS

10. 2012 – 6. 2013 ☞ Po študentski sv. maši ob 19.00: *Katekizemska skupina* (2. torek) ☞ UNIPAS

10. 2012 – 6. 2013 ☞ Gradiva za študentske skupine na internetni strani UNIPAS ☞ UNIPAS

10. 2012 ☞ Zakaj rožni venec? Molitev veseliga dela RV za družine (v NP). Spletna stran ŠUD – *Zakaj verujem v Jezusa Kristusa?* ☞ ŠUD, ŠUL

10. 2012 – 4. 2013 ☞ Razlaga liturgičnih in občestvenih drž pri sveti maši ☞ ŠKU s sodelavci

12–22. 11. 2012 ☞ **Nikodemovi večeri** ☞ UNIPAS + Socialna akademija

Advent, božič ☞ *Adventni koledar*. Gradiva povezana s cerkvenim letom ☞ PS, ŠUL

12. 2012 ☞ *Adventna akcija*: Za advent v Brazilijo? – pomoč vrstnikom v Braziliji ☞ SKAM

2. – 3. 2013 ☞ Okrogle mize: »Skupnosti dajemo nasmehe. « Niz šestih okroglih miz (radijskih oddaj)na temo leta vere v sodelovanju z radiem Ognjišče. ☞ SKAM

Post 2013 ☞ *Postni koledar*; *Gradiva* povezana s cerkvenim letom. Zakaj križev pot? Križev pot družin; Video gradiva – you tube ☞ PS; ŠUD; ŠUL

3. 2013 ☞ Zakaj verujem; zakaj sem član veroučne skupine – notranji opis in s tem tudi oseben notranji odgovor (priprava orodja) ☞ *Naša kateheza* s sodelavci – priprava priloge NK

Velika noč ☞ Gradiva povezana s cerkvenim letom. Vera v vstajenje! ☞ PS, ŠUL

2. VERNIKI SMO NAVDUŠENI NAD JEZUSOM KRISTUSOM PREKO OSEBNEGA SREČANJA Z NJIM.

9. 2012 – ☞ Pričevanja svetnikov – bogoslužni zvezek in spletna stran ŠKU ☞ ŠKU, PS

9. 2012 – 6. 2013 ☞ Center SKAM Lj.: adoracija in sv. maša (3. ponedeljek v mesecu) ☞ SKAM

9. 2012 – 6. 2013 ☞ Center SKAM Lj.: skupina *Deljenje Božje besede*, za mladinske voditelje – Osebno srečanje z Bogom ☞ SKAM

9. 2012 – 6. 2013 ☞ Objave na **e–skam: molitvene ure** pred Najsvetejšim ☞ SKAM

9. 2012 – 6. 2013 ☞ Center SKAM Lj.: **taizéjska molitev** (enkrat mesečno) ☞ SKAM

9. 2012 – 6. 2013 ☞ Center SKAM Lj.: redna tedenska navzočnost redovnice za pogovore in duhovnika za pogovore in spoved ☞ SKAM

10. 11. 2012 ☞ Izid in promocija *katekizma: Navdušeni nad Kristusom–Bog ljubi* ☞ PS, ŠUL

9. 2012 – 9. 2013 ☞ Gradiva za uvajanje v molitev, adoracijo ☞ ŠUL

10. 2012 – 4. 2013 ☞ Razlaga zakramentov ☞ ŠKU s sodelavci

9. 10. 2012 ☞ Maša ob začetku akad. leta ☞ UNIPAS, nadškof Stres

10. 2012 – 6. 2013 ☞ **Študentska sv. maša** (vsak torek ob 19. 00) in po maši *Molitvena skupi-*

na (1. torek v mesecu); **Biblična skupina** (3. torek v mesecu) ☞ UNIPAS

10. 2012 – 6. 2013 ☞ Duhovni vikendi za birmance, srednješolce in študente ☞ SKAM

6 večerov v letu ☞ DRG večeri ☞ UNIPAS + SMP

7. – 9. 12. 2012 ☞ Adventne duhovne vaje ☞ UNIPAS (s. Štefka Klemen)

19. 12. 2012, 27. 3. 2013 ☞ Spovedovanje pred prazniki ☞ UNIPAS, frančiškani

1. – 3. 2013 ☞ Uvodniki na spletni strani UNIPAS: *Moje osebno srečanje z Jezusom Kristusom* (pričevanja študentov in profesorjev) ☞ UNIPAS

16. 2. 2013 ☞ *Stična diha* (Stična mladih&Ritem duha) – prenos navdušenja nad Jezusom, ki so ga mladi doživeli v Stični; Videm Dobropolje ☞ SKAM

8. – 10. 3. 2013 ☞ Postne duhovne vaje ☞ UNIPAS, p. Ivan Hočevar

14 dni pred postom ☞ Priprava križevega pota ob letu vere (zadovoljuje cilja št. 2 in 3 – poudari srečanje s Kristusom in pričevanjskost) ☞ ŠUD (križev pot za družine), ŠKU s sodelavci

4. – 5. 2013 ☞ **Priprava adoracije:** pričevanja posameznikov (zapis teh pričevanj kot uvajanje – pomoč pri osebni adoraciji) ☞ ŠKU s sodelavci

20. 5. 2013 ☞ Center SKAM Lj. : Celodnevna adoracija »*Veselite se v Gospodu, zmeraj!*« ☞ SKAM

1. – 2. 6. 2013 ☞ Noč adoracije; Molitvena ura za zakonce in družine (izdelek) ... ☞ ŠUD, ŠUL, ŠKU

8. 2013 ☞ Izkušnja žive Božje besede in molitve v *Poletnih tednih v Taizéju* ☞ SKAM

3. VERNIKI SMO OPOGUMljeni ZA PRIČEVANJE V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

15. 9. 2013 ☞ Stična mladih: pričevalec John Pridmore in mladi pričevalci ☞ MOM/SKAM

9. 2012 – 3. 2013 ☞ Itinerarij in razlage izpovedi vere s katehezo ☞ PS, ŠKU, ŠUL

9. 2012 – 6. 2013 ☞ **Odkrivanje življenja svetnikov** na e-skam; septembra 2013: *Veselite se svetnikov* v tiskani obliki. ☞ MOM/SKAM

9. 2012 – 9. 2013 ☞ **E-novice**, spletna stran – Božja beseda prihajajoče nedelje; rubriki o svetnikih in o sodobnih pričevalcih ☞ ŠUL

9. 2012 – 6. 2013 ☞ *Odmik z Božjo besedo*, enodnevni odmik za osebno sobivanje z Gospodom in skupnostjo (enkrat mesečno) ☞ SKAM

9. 2012 – 6. 2013 ☞ Center SKAM Lj. : delavnice, okrogle mize, pričevanja... (vsak 4. ponedeljek v mesecu) ☞ SKAM

10. 2012 ☞ Zgibanka za delo v zakonskih skupinah: *Duhovni vodnik skozi apostolsko veroizpoved* ☞ ŠUD

7–10. 2. 2013 ☞ Zimske radosti ☞ UNIPAS

10. 2012 – 3. 2013 ☞ Spodbujanje župnij k ustanavljanju/spodbujanju malih občestev ☞ ŠKU, PS

10. 2012 – 5. 2013 ☞ Usposabljanja za župnijske mladinske voditelje in voditelje malih občestev v Slovenski šoli za animatorje ☞ ŠOM/SKAM

11. 2012 in 3. 2013 ☞ Izobraževanja za ŽPS – Mala občestva kot štartna točka ☞ ŠUL

11. 2012 in 4. 2013 ☞ Center SKAM Lj.: Dobra novica o spolnosti za mlade – sklop štirih pričevanj zakonskih parov (daljna priprava na zakon) ☞ SKAM

12. 2012 in 1. 2013 ☞ Izkušnja z mladimi iz Evrope: *Evropsko srečanje mladih* ☞ SKAM

1. – 5. 2013 ☞ Daljna priprava na zakon: *Tečaj Pot v srce* – teologija telesa J. P. II. ☞ SKAM/Iskre-ni. net

4. – 6. 2013 ☞ Uvodniki na spletni strani UNIPAS: *Javno pričevanje za Jezusa Kristusa* (pričevanja študentov in profesorjev) ☞ UNIPAS

4. – 5. 2013 ☞ Priprava adoracije: pričevanja posameznikov (zapis teh pričevanj kot uvajanje – pomoč pri osebni adoraciji) ☞ ŠKU s sodelavci

15–17. 3. 2013 ☞ Daljna priprava na zakon: *vikend teologija telesa za mlade* ☞ SKAM/Iskre-ni. net

21–22. 6. 2013 ☞ *Nočno romanje na Brezje* ☞ ŠOM/SKAM

7. 2013 ☞ Izkušnja mladih: *Svetovni dan mladih* ☞ MOM/SKAM

7. – 8. 2013 ☞ Izkušnja skupnosti in sodelovanja: *Poletna šola skupnosti Kaprije*. Počitniški program ☞ SKAM, UNIPAS

24. 11. 2013 ☞ **Slovesna izpoved vere**

Dopis ŠUD – spodbuda voditeljem PNZ ☞ ŠKU, ŠUD

4. OBČESTVA SE BODO V POGOVORU SEZNANJALA Z DOKUMENTOM IN GA PONOTRANJALA.

5. 9. 2012 ☞ B. Cestnik predstavi PiP duhovnikom na PT

9. – 10. 2012 ☞ **Povabilo katehetom** k spoznavanju in ponotranjanju dokumenta ☞ ŠKU, SKU (v *Naši katehezi*)

9. 2012 ☞ Izid knjižice »*župNIJA MALDIH?*« ☞ ŠOM/SKAM

22. 9. 2012 ☞ PT ☞ PS, ŠUL

27-29. 9. 2012 ☞ *Nacionalna konferenca o MP: Pridite in pogledite!* ☞ MOM/ŠOM/SKAM

10. 2012 – 6. 2013 ☞ Po študentski sv. maši ob 19. 00: *Študijska skupina* (4. terek) ☞ UNIPAS

6. 10. 2012 ☞ ŠPS se na svoji seji seznanj z dokumentom in ga ponotranja.

10. 2012 ☞ Pastoralna konferenca: duhovnik spozna tiste dele PiP, ki so vezani nanj. ☞ Vodja PS in škof Stres.

10. 10. 2012 ☞ Srečanje dekan. animat. ŠOM ☞ ŠOM

9. – 10. 2012 ☞ Zbiranje kontaktnih podatkov predstavnikov iz župnij (tajnik+pomočnik) ☞ ŠUL

9. 2012 – 3. 2013 ☞ Na srečanjih po dekanijah skupno iskanje novih korakov v postavitvi pastoralnega načrta za področje mladinske pastore na osnovi knjižice »župnija MALDIH?« ☞ ŠOM / SKAM

9. 2012 – 6. 2013 ☞ Postopna objava PiP v E-novicah; PPS–ji z dokumentom (po delih) in vprašanji za pogovor za seje ŽPS ☞ ŠUL

9. 2012 – 6. 2013 ☞ ŽPS–ji obdelujejo in ponotranjajo dokument PiP po predlogu v *Našem poslanstvu* ☞ Župnije

11. 2012 ☞ Delo s tajniki ŽPS in njihovimi sodelavci (izobraževanja, pripomočki....) – na ravni škofije ☞ ŠUL, animacijska ekipa

10. 2012 – 4. 2013 ☞ Spoznavanje in ponotranjanje dokumenta na srečanjih katehistov: *študijsko posvetovanje SK, mesečna srečanja, katehetski simpozij* ☞ ŠKU, SKU, SSKK

11. 2012 in 3. 2013 ☞ Na dekanijskih pastoralnih konferencah duhovniki pregledujejo posamezne segmente PiP za mesec dni naprej glede na ŽPS–je. Delajo po *Našem poslanstvu*. ☞ PS

9. 1. 2013 ☞ Srečanje dekan. animat. ŠOM ☞ ŠOM

3. 2013 ☞ Radijski misijon na vsebino leta vere; Luč Vere ☞ Radio Ognjišče

3. 2013 ☞ Delo s tajniki ŽPS in njihovimi sodelavci (izobraževanja, pripomočki....) – po arhidiaconatih ☞ ŠUL, animacijska ekipa

10. 4. 2013 ☞ Srečanje dekan. animat. ŠOM ☞ ŠOM

5. IZBRANE BODO PASTORALNE PRIORITETE ŠKOFIJE (NA OSNOVI DOKUMENTA + SITUACIJE)

Pastoralna služba kot celota:

9. 2012 ☞ Škofa po navdihu PiP opredelita »vizijo« škofije in prioritete / poudarke. ☞ škofa

9. 2012 ☞ Pismo dekan. animat. idr. mladinskim voditeljem za leto načrtovanja in leto vere, predstavitev ciljev in proces načrtovanja ☞ ŠOM

10. 2012 – 2. 2013 ☞ V skladu z opredeljitvijo škofov se na več srečanjih v grobem izdela pastoralni načrt škofije. ☞ PS z uradi

2. 2013 ☞ ŠPS se seznanj z načrtom in poda povratno informacijo ☞ ŠPS

3. 2013 ☞ Mednarodna izmenjava pastoralnih izkušenj z Dunajem ☞ SKAM

4. – 5. 2013 ☞ ŠOM pripravi pastoralni načrt za mladinsko pastoralo na osnovi usmeritev škofije in ŠPS ☞ ŠOM

6. NA RAVNI ŠKOFIJE OBSTAJA SEZNAM MODERATORJEV, USPOSOBLJENIH IN OPREMLJENIH (Z ORODJI) ZA PASTORALNO NAČRTOVANJE V ŽUPNIJI, ŠKOFIJI, ŠKOFIJSKIH OBČESTVIH.

Pastoralna služba kot celota:

9. 2012 – 2. 2013 ☞ Sklic animacijske skupine in njeno sestajanje: Priprava orodij za načrtovanje

Priprava usposabljanj; Morda prisotna na jesenskem srečanju tajnikov ☞ PS, ŠUL

Spomladi ☞ Usposabljanja moderatorjev (= tajniki + pomočniki) po arhidiaconatih ☞ Animacijska skupina, ŠUL ☞

Cilji 1–6: **DODATNE DEJAVNOSTI – ZELO POMEMBNO!**

10. 8. 2012 ☞ Predstavitev ciljev in dejavnosti pastoralnega leta v nadškofiji v *Sporočilih* ☞ PS

29. 8. 2012 ☞ Predstavitev pastoralnega leta in dokumenta PiP **dekanom**. ☞ Vodja PS

5. 9. 2012 ☞ – Škof *Turnšek* v predavanju na **PT** vključi tudi tri cilje naše škofije, vezane na leto vere (1–3). – Škof *Stres* v nagovoru na PT predstavi načrt leta v naši škofiji. ☞ Vodja PS

9. 2012 – ☞ **Predstavitev ciljev in dejavnosti** ☞ PS, ŠUL; ŠUD

25. 9. 2012 ☞ Srečanje z dek. anim. za družino: Predstavitev ciljev in dejavnosti pastoralnega leta v nadškofiji ☞ ŠUD

10. 2012 ☞ Pastoralna konferenca duhovnikov na temo: »**duhovnikova identiteta**«. Z namenom, da duhovniki poglobljeno živijo leto vere. ☞ PS in škof Stres

9/2012; 1/2013; 5/2013 ☞ Tri številke *Naše pastore*; vsaka posvečena enemu od treh ciljev leta vere in delno vsaka tudi ciljem 4–6. ☞ PS z uradi

8. 2012 – ☞ *Spletne strani PS*: gumb z gradiv in **promocija gradiv!** ☞ PS, ŠUL, ŠUD

Kako v letu vere nagovoriti tudi odrasle

dr. Tadej Stegu

K

Kot katehistinje, katehisti, župniki ali drugi pastoralni delavci pogosto nemočno opazujemo, kako so odrasli, posebej starši naših veroučencev, velikokrat le transportna služba, ki otroke dostavlja k verouku, kakor da bi vera in rast v veri za odrasle ne bila aktualna in življenjskega pomena. Leto vere nam v tem postavlja izziv in priložnost. Kako v letu vere povabiti k rasti v veri in poglobljanju vere odrasle? Tu predlagamo le nekaj dejavnosti, za izvedbo katerih bo katehetski urad pripravil tudi pripomočke.

Župnikovo pismo staršem ob začetku leta vere. V njem starše na pozitiven način povabimo, naj si tudi sami postavijo vprašanje: Zakaj verujem? Morda ob tem vprašanju naletimo na težavo, saj si na takšen način vprašanja sploh še nismo zastavili. Vsekakor imamo priložnost, da v tem letu skupaj iščemo odgovor in bolje spoznamo Jezusa Kristusa in tudi pričujemo zanj. Župnija v tem letu ponuja različne možnosti poglobitve v veri in katehezo za odrasle. Osnutek pisma je (le kot predlog) priložen spodaj, lahko pa si ga tudi skopirate z naslova: <http://nadskofija-ljubljana.si/kateheza/gradiva/>. Dobro je, da v pismu dodate konkretno ponudbo oziroma vabilo na dogodke, ki jim bodo v župniji namenjeni.

V tem letu imamo dodatno spodbudo, da v župniji razširimo in predstavimo **katehezo odraslih ob različnih priložnostih**. Nekaj katehez (npr. »Zakaj verujem: advent in božič« bo po 1. novembru na voljo na naslovu <http://nadskofija-ljubljana.si/kateheza/gradiva/>. Morda pa se odločite tudi za delo z odraslimi na temelju priročnika *Kateheza odraslih: nova spoznanja za stalni izziv: priročnik za srečanja z odraslimi*, ki ga je izdal Slovenski katehetski urad, in prevoda knjige Cesara Girauda *Strmenje nad evharistijo: Mistagogija svete maše s pomočjo obredov in molitev*.

Različne **itinerarije poglobljanja v veri** in kateheze odraslih izvajajo že tudi pri nas in nekateri so obenem možnost oblikovanja manjših skupin v župniji, ki tako postaja »občestvo občestev«. Pri tem so lahko v veliko pomoč tudi gibanja in nove stvarnosti, ki nagovarjajo odrasle. Nekaj itinerarijev bomo kratko predstavili v naslednji številki *Naše pastore*, že od 1. oktobra pa lahko opise in kontaktne podatke dobite tudi na strani <http://nadskofija-ljubljana.si/kateheza/gradiva/>.

Dragi starši!

Papež Benedikt XVI. je razglasil leto vere, ki bo na ravni vse Cerkve od 11. oktobra 2012 do 24. novembra 2013.

»Zakaj sploh verujem?« Morda ob tem vprašanju naletimo na težavo, saj si na takšen način vprašanja sploh še nismo zastavili.

Občudujem vašo skrb in trud, ki ju namenjate vzgoji in izobraževanju svojih otrok, ki jih tudi pošiljate in spremljate k verouku. Ob začetku leta vere pa bi se rad obrnil na vas, dragi starši. Vabim vas, da si vzamemo čas tudi zase, da se sami ozremo na svoje življenje in se skupaj vprašamo, kaj verujemo, kakšen smisel ima in kdo je Jezus Kristus v mojem življenju. Prepričan sem, da bo v vseh nas osebno srečevanje z Jezusom Kristusom porodilo navdušenje in veselje. Le tako ga bomo lahko približali tudi drugim in pričevali zanj, vsak v okolju, v katero je postavljen. Vi boste kot starši s tem gotovo tudi najdragocenejša priča vere svojim otrokom.

Župnija vam v tem letu ponuja različne možnosti poglobitve v veri in katehezo za odrasle:

...

Prepričan sem, da Jezus Kristus tudi tokrat ne bo nikogar razočaral!

Vaš župnik ...

Verujem, pomagaj moji neveri

(Predavanje na pastoralnem tečaju)

dr. Marjan Turnšek

Za uvod: Jezusova lekcija o veri

Mt 15,21–28 (eksegeza povzeta po:
Silvano Fausti, *Skupnost bere Matejev evangelij*)

Za začetek se ustavimo ob odlomku, ki je močna Jezusova lekcija o veri. Takrat vsem nevernim v Nazaretu in njegovim učencem z malo vere. Danes pa tudi nam. Gospodov dar je namenjen tistim, ki zanj zaupno prosijo, ne pa ga zahtevajo.

»O žena, velika je tvoja vera! Zgodi naj se ti, kakor želiš!« (v. 28). Dogodek sporoča, da vera deluje na daljavo, tudi v Jezusovi odsotnosti. S tem je ta odlomek še posebej namenjen nam, ki nismo samo v prostorski oddaljenosti, ampak tudi v časovni; nam, ki nismo videli, in naj bi verovali (prim. Jn 20,29). Sporoča nam, da samo vera daje dostop do »kruha otrok«, ne glede na to, ali so Izraelci ali pogani. Samo resnična vera daje možnost Bogu, da poseže, ne glede na kulturne ali institucionalne verske razlike.

Kanaanka izreče temeljno prošnjo: *Usmili se me! Izkaži mi milost!* Ne sklicuje se na pravice, ampak prosi za dar, in to tistega, ki je ves sam Dar za nas. Kristusa prizna za »Davidovega sina« po mesu in za »Gospoda«, torej Božjega Sina, po Duhu. Toda najprej ji Jezus nič ne odgovori. V zemeljskem poslanstvu je poslan k Izraelovim rodovom in oni bodo morali blagovest o njem prenesti naprej. Učenci ji bodo morali odgovoriti. Učenci smo poslani k vsem narodom z njegovim poslanstvom. A žena kljub Gospodovemu molku in nasprotovanju učencev prosi Gospoda pomoči. Jezusov odgovor je nadvse trd za ušesa pogana. Judje so pogane imenovali »psi«; toda po Izraelovi zavrnitvi »kruha otrok« so ga dobili prav pogani. Kot dar, ki jim ga je omogočila velika vera. Žena, ki predstavlja nas, je razumela Jezusovo primerjavo: pes živi od gospodarjevih drobtinic, človek pa od kruha, ki pride iz Gospodove roke. Bog se učloveči, da bi izpolnil voljo te žene, ker je ista kakor volja njegovega Očeta, ki želi dati svoj kruh vsem svojim otrokom. Ura vere je ista kot ura ozdravitve in ista kot ura odrešenja. Žena v trenutku uslišanja, torej prejetja »kruha

otrok«, ni več poganka, ampak vernica v Kristusa, učlovečenega Boga. Kanaanka s svojo vero sprejme, da ni Bog, da je v odnosu do njega kot pes v odnosu do gospodarja. Bog ji ni dolžan ničesar. Prav zato vse sprejme kot dar. Vera omogoči, da sprejmemo Boga kot povsem svobodnega v odnosu do nas, ker nam ni ničesar dolžan. Ker nam pa kljub temu daje, ne le vse, ampak tudi samega sebe, nas s tem še toliko bolj potrdi v naši vrednosti in dostojanstvu.

Ali ni nekaj velikega in najbolj osrečujočega biti služabnik pri nastajanju takega odnosa vere v bratih in sestrah!?

Izziv papeža Benedikta XVI.: Vrata vere (VV)

Dejstvo, da Bog odpira poganom »*vrata vere*« (Apd 14,27), je ključna ugotovitev na sredini Apostolskih del. In pričuje o zavesti prvih cerkvenih skupnosti o vesoljnosti njihovega evangelizatorskega poslanstva. Papež želi, da z letom vere ozavestimo, da so ta vrata vedno odprta pod pogojem, da oznanjamo Božjo besedo in da je srce odprto za milost. Pot, ki se pričinja z vstopom skozi ta vrata, je dosmrtna in se konča v večnosti.

Ta vrata so vera, ki se prepozna kot veselje in obnovljeno navdušenje srečanja s Kristusom (VV 2). Globoka kriza vere se kaže v tem, da to navdušenje in veselje nista več samoumevna, niti v vernih okolišjih. Papež kliče občestvo Cerkve na pot, da izpelje ljudi iz puščave, kjer ni življenja, v kraje življenja. S tem sporoča, da gre za »pot«, torej ne za govorjenje, pridiganje, predpisovanje ..., ampak za konkretno skupno gibanje, korake, ki jih naredimo skupaj, ker jih posameznik ne zmore sam.

Zato sveti oče postavi poudarek na pričevanje, ki ga dajejo verujoči s svojim vsakdanjim življenjem (VV 6). Pričevalec ne govori besede resnice, ampak jo izžareva njegovo življenje. Leto vere želi biti preprosto povabilo k pristnemu in vnovičnemu spreobrnjenju h Gospodu, kar ima za posledico, da od njega prejeto novo življenje prične oblikovati vse življenje, celotno človekovo bivanje. Kolikor je človek pripravljen to svobodno sprejeti, toliko se očiščujejo in prenavljajo njegove misli in čustva, mišljenje in vedenje. Vera, ki je v ljubezni živeti odnos s Kristusom, lahko tako spet na novo usmerja mišljenje in delovanje. Tako postane pot, ki zmanjšuje neskladnost med izpovedovano in živeto vero.

V tem letu smo povabljeni, da najprej sami na nov način odkrijemo veselje nad vero, jo doživimo kot izkustvo prejete ljubezni, nato pa jo posredujemo naprej kot izkustvo milosti in veselja (VV 7). Pomagajmo ljudem doživeti, da vera raste in se krepi samo z verovanjem.

Nadalje nas papež vabi k premagovanju ločenosti *vsebine vere* od *dejanj vere*, med katerima naj bi vladala globoka notranja edinost (VV 10). Saj vera uresniči odločitve, da bi bili vedno pri Gospodu in z njim trajno živeli. Takšno izpovedovanje vere je dejanje osebne svobode in družbena

odgovornost, osebno in občestveno dejanje. Zato zajema kot bistveno prvino poznavanje verskih vsebin, ki mu sledi osebna privolitev. V tem procesu je prvi nosilec vere cerkveno občestvo (krst), ki posreduje živete vsebine vere, le-tem pa posameznik osebno lahko pritrudi ter se tako z razumom in voljo popolnoma pridruži temu, kar predlaga Cerkev. Vera pomeni pritrnitev celotni verski skrivnosti, ki odgovarja na iskanje smisla in dokončne resnice, ki je kot neodtujljiva potreba neizbrisno zapisana v človekovo srce. Občestveni vidik predstavljajo tudi zakramenti, brez katerih bi oznanjevanje ne imelo prave moči, saj v njih deluje Kristusova moč.

Papežev poziv z letom vere izzveni v ugotovitev: »Ko s pozornostjo spoznavamo znamenja časa v današnjem trenutku zgodovine, obvezuje vera vsakega od nas, da postanemo *živo znamenje navzočnosti Vstalega v svetu*. To, kar današnji svet posebno potrebuje, je verodostojno pričevanje tistih, ki so – z Gospodovo besedo razsvetljeni v duhu in srcu – sposobni odpreti duha in srce mnogih za hrepenenje po Bogu in po večnem življenju, ki ne pozna konca« (VV 15).

Pravica Boga do vsega ustvarjenega

V srcu krize Evrope je kriza vere, je sporočilo, ki ga papež Benedikt XVI. pošilja v svet. Upravičeno lahko nadaljujemo, da je tudi v srcu krize v Sloveniji kriza vere. Zgolj retorično ostaja vprašanje, ali je lahko rešitev v sekularizirani, razvedeneli veri, ki končno postane vera brez Boga. Primeren odgovor na to krizo je lahko samo vera, obnovljena v svoji vitalnosti, ki je v tem, da postane globoko prepričanje in realna moč zaradi srečanja z Jezu-

som Kristusom. Če se to ne zgodi, ostanejo vse druge reforme neučinkovite. Zato mora biti vera na novo preiščljena, a še bolj na novo zaživeta, da bi dobila odločilno mesto v današnjem življenju. Odgovor na krizo torej ne more biti poplitenje, razvedenitev vere kot približanje svetu, ampak v celovitosti zaživeta vera tukaj in zdaj. Ne rešujejo taktike, metode, ampak življenje iz vere.

Svoje poslanstvo je Kristus pričel z vnašanjem govorjenja o Bogu v okolico, v svet. Isto poslanstvo ima Cerkev. V »puščavi« življenja, pravi papež, kjer nihče ne govori ali le malokdo še govori o Bogu, je treba pomagati ljudem obnoviti vprašanje o Bogu, in to celo kot bistveno vprašanje človekovega bivanja. Življenjsko postavljati vprašanje vere ne pomeni izključitev iz sveta, ampak je za kristjane vprašanje odgovornosti do vsega človeštva. Ali postavljamo najprej pastoralni delavci vprašanje Boga na začetek, sredino in konec svojih dejavnosti?!

Krščansko razodetje izraža dejstvo vere, da Bogu, ki je vse iz ljubezni ustvaril, tudi vse pripada, da ima Bog »pravico« do svojega. Ob izgubljanju tega zavedanja človek izgublja tudi svojo identiteto. Postaja »gluh« in »nem« za bistveno. Ta »pravica Boga« ne omejuje človekovega bivanja, ampak mu nasprotno pomeni svobodo, saj Bog zase nič ne potrebuje; želi pa, da bi njegove ustvarjenine v polnosti bile to, kar je ustvaril. Dejansko to pomeni, da Bogu pripada srečen in uresničen človek, pravzaprav svetnik, in ne neuresničen nesrečnik, ki uničuje okolje, odnose in sebe. Nova evangelizacija zato pomeni: dati nov zalet poslanstvu Cerkve, ki je v naročilu, da vodi ljudi iz »puščave«. Ta puščava je simbol nemosti tistih, ki sicer glasno (reklame, mediji ...) vodijo v sodobne puščave, pa nimajo kaj povedati, sporočiti, da bi lahko vrnili veselje v izpraznjena človeška srca.

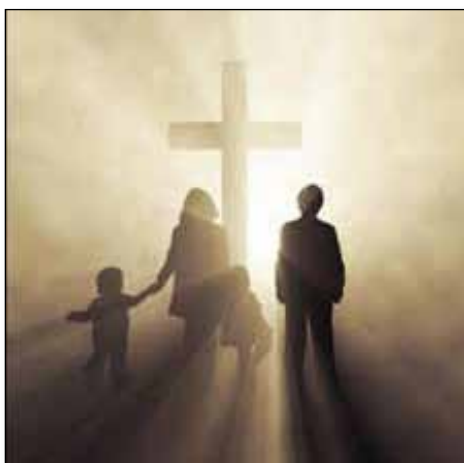
Vrniti človeka Bogu je pravzaprav edina alternativa razboženemu načinu življenja. Naloga Cerkve je, da v krizi pokaže resnični Kristusov obraz, ki vabi k hoji za njim. On vabi in kliče. In da poklicani ob tem doživijo, da Bog ni konkurent njegovega veselja, ampak njegov garant.

Postaviti vprašanje vere sredi današnjega sveta in življenja, torej vprašanje: zakaj bom zaradi Boga storil drugače kot drugi, se odločil tako in ne drugače, je vprašanje inteligence vere, ki je danes nujna in nadvse potrebna. Inteligenca vere obsega in združuje molitev in refleksijo (razmišljanje). Molitve kot vstopanje v živ osebni odnos z Bogom in refleksijo kot logično posledico celostnega odnosa z Bogom. V molitvi pridemo do »informacij«, ki jih drugače ne moremo dobiti in so ključne pri odločanju. To pomaga premagati neravnovesje med strokovnim znanjem in vednostjo ter nezadostnim poznavanjem

vsebin vere. Brez tega ravnovesja ni mogoče rasti v pristni istovetnosti niti iskati in najti pravi smisel in pravilne razlage že storjenim izbiram.

Zato je prvi pogoj za novo evangelizacijo resnična obnova kakovosti vere kot živega odnosa s Kristusom, iz katerega vernik živi. Kakovost vere pa raste, kadar ima »govoriti o Bogu« prednost pred »govoriti z Bogom«. S tem nastaja nova kakovost, ki se predstavi na privlačen, čudovit način, poln življenjskosti in življenja, saj odkriva pot h Kristusu, ki daje odgovore na najgloblji nemir človeka. A ta Kristus mora biti navzoč v srcu evangelizatorja, vernika.

Luigi Gussani, ustanovitelj gibanja Comunione e liberazione, je nekoč zapisal: »Človekova narava je odnos z neskončnim.« To pomeni, da je človek vzpostavljen (konstituiran) na odnosu z neskončnim – za kristjana to pomeni, da izhaja iz odnosa z Neskončnim, ki ga lahko objame in ljubi kot izvir svojega bitja; v svoji svobodi ga pa lahko tudi preklinja; kakorkoli, ne more pa ga nehati želeti, četudi to hrepenenje pokoplje globoko v podzavest. Kristjani se veselimo, da je naš začetek Božja želja – Bog si nas je želel in nas zato ustvaril. S tem hrepenenjem se je Stvarnik

v nas podpisal. Da pa to hrepenenje ne bi ostalo neizpolnjeno, se je Božji Sin učlovečil, umrl in vstal ter tako sporočil v zgodovino, da je v njej vse ozdravljivo, nič ni izgubljenega.

Človek in vera

S postavitvijo vprašanja odnosa človeka in vere zaplujemo v ocean različnih poti. Z Bogom je tako kot z vesoljem: čim bolj ga odkrivamo, tem bolj dojemamo njegovo brezmejnost. Čim bolj se z vero pogrezamo v Boga, tem več neodkritega zaslu-timo v njem.

Krščanska vera ni predvsem nekakšen dragoceni »kodeks« zahodne civilizacije (kako malo od umetnosti ostane, če odmislimo vse, kar je nastalo na osnovi krščanske ideje in izkušnje), ampak je mnogo bolj duša naše duhovnosti in gotovo najgloblje raziskana korenina teologije in ideje v človeštvu nasploh.

V krščanskem kontekstu je vera prva v triptihu »teologalnih kreposti«. V oseb-nem, subjektivnem smislu nas kot takšna usmeri v Boga, saj je kot krepost vsakemu osebno vlit Božji dar; Bog sam jo hrani, podpira, pa tudi preizkuša. V objektivnem smislu pa je krepost, ki ima za predmet Boga samega, njegovo skrivnost, v katero prodira, njegovo besedo, ki jo premišljuje, in njegovo delo, ki ga kontemplira. Oba ta vidika vere sta neločljivo povezana in vanju je mogoče napredovati v luči razodetja in v luči naravnega razuma, a ne na način nasprotovanja, dialektike ali anti-tetično; marveč razodetje in razum nasto-pata harmonično, kot nekakšen kontra-punkt (povzeto po Gianfranco Ravasi, *Viaggio nell'oceano della fede*, L'Osservatore Romano, 26. julija 2012, str. 4). Zato nam odnos vere in človeka lepo predstavijo nekatere tematske dvojice pojmov, ki se

v duetu dopolnjujejo. In nam lahko poma-gajo pri iskanju izhoda iz tako občutene razdvojenosti med življenjem in izpove-dovano vero.

a) Vera in milost: Dve zvezdi v samem srcu verovanja. Vera je najprej in pred vsem drugim milost. Milost (gr. *châris*), ki je ena osrednjih resničnosti v spisih apostola Pavla, pomeni pojavitev Boga v noči, temi duše. Ljubeči Bog je vedno prvi, ki stoji pred vrati in trka (Raz 3,20). Bog sam se je postavil na pota zgodovine, prvi ponudil dialog. On je prvi, ki se razodene človeku, se mu dejansko razgali, mu razkrije svoje mišljenje in življenje, razgrne predenj svoje načrte. V temelju vsega dogajanja je Božja ljubezen, ki nežno nagovarja človeka. Odkriti milost, kot temelj vse-ga, je temeljni korak verovanja kot odnosa.

Na to razsvetljevanje z milostjo človek odgovori v svoji svobodi: z zavrnitvijo ali pritrditvijo. Pritrditev je v tem pri-meru vera (gr. *pistis*), ki jo sestavlja poslušanje Božjega razodevanja in molitev kot odgovor. To dogajanje ne-kateri opisujejo kot oprijem Božje roke, ki se ponujajoče steguje v našo ustvar-jeno omejenost ali celo v blato zla in greha, kadar se vanju potapljamo. V prenesenem pomenu predstavlja ta »oprijem roke« preskok Božjega utripa življenja v naše (ne)bivanje; in to nas spreminja in preoblikuje v nove ljudi. Ta poseg Božje roke je vdor Božjega v nas, ki ga Jezus zgovorno opiše s pri-liko o semenu, ki raste, ne da bi sejalec vedel, kako (Mr 4,26–29).

b) Vera in zaupanje: Tudi ta »duet« raz-kriva v sebi dva vidika vere. Vero kot vsebino neke resnice (*fides que*) in vero kot pritrditev osebi Boga (*fides qua*), ki se nam razodeva in vstopa v sku-

pnost z nami. S pomočjo Svetega pisma in kozmičnega razodetja pridemo do objektivnosti obstoja »predmeta« verovanja, ki je vnaprej dan, o katerem lahko razmišljamo, prodiramo vanj. To je »Logos«, »Beseda«, ki v osebi Jezusa Kristusa stopa v zgodovino ter v njej povezuje božje in človeško, Logos in sarx, večno »Besedo« in zgodovinski »sarx«. Cilj te povezave je Jezusova pasha, ki jo mojstrsko razodeva prva kerigma v 1 Kor 15,3–5. To je raven poznanja Božjega sporočila, razodetja ali vsebine.

Prav zaradi te življenjsko nabite vsebine Kristusovega zemeljskega življenja predpostavlja vera tudi subjektivni odziv, torej pritrditev. Razpravljanje postane nov potek življenja: rodi se zaupanje, ki ne vodi le v razumsko pritrditev, ampak v izročitev samega sebe Razodevajočemu se, ki je Odrešenik. Vera postane »zaupati se mu«, otroška prepustitev v Očetove roke.

Zaupanje pa nujno nosi v sebi tudi prvino tveganja. Izročiti samega sebe Bogu, ki ima povsem drugačno obzorje od našega, čigar misli in pota niso naše misli in pota (Iz 55,8–9). Zaradi sprejema tega tveganja je Abraham prikazan kot oče naše vere, saj zapusti domovino in sklene darovati sina zaradi zaupanja Bogu.

c) **Vera in razum:** Ta harmonični kontrapunkt je odlično osvetlil bl. papež Janez Pavel II. v okrožnici *Fides et ratio* (1998). Vera in razum sta dve krili, s katerima se pomikamo po skrivnosti Boga. Pomen razumskega dela je sv. Avguštín izrazil s prepričanjem, da »vera, če ni mišljena, ni nič« (*De predestinatione sanctorum*, 2,5). S tem pa se kristjani v svojem verovanju postavljamo na oster »greben« in se gibljemo nad dvema prepadoma. Lahko nam zdrkne v slepo zaupanje, ne da bi si postavljali vprašanja – s tem vero spremenimo v pobožni sentimentalizem. Mogoče pa je omahniti tudi v drugi prepad, v takšno racionalnost, v kateri vera ni več drugega kot serija teoremov, razumski sistem, neke vrste teološka geometrija in aritmetika – ki pa ne dopušča več nobene presežnosti in ukinja prostor skrivnosti.

V veri mora ostati prostor za oboje: za zaupno izročitev Božjemu razodetju, upanju, ki postane »skala«, na katero se naslonimo, v kateri najdemo oporo, navzočnost božjega Drugega in v njem trdnost, varnost, zanesljivost v osebnem odnosu. Po drugi strani pa je v tem dogajanju nujno tudi preizkušnja, ki zahteva novo in novo argumentiranje zaupne izročitve.

d) **Vera in dejanja:** Že iz svetopisemskih časov je izjemno občutljiva povezanost človekovih dejanj in vere. V Pavlovih spisih je postalo povsem jasno, da odrešenje ne more biti sad človekovih dejanj, saj gre za presežni dar, ki pomeni deleženje pri Božjem življenju. Most k temu daru je s človekove strani vera v Jezusa Kristusa, kakor zna Pavel, kako značilno, kar trikrat povedati v eni vrstici: »Vemo, da človek ni opravičen po delih postave, ampak edinole po veri v Jezusa Kristusa. Zato smo tudi mi

začeli verovati v Kristusa Jezusa, da bi bili opravičeni po veri v Kristusa in ne po delih postave, saj nobeno meso ne bo opravičeno po delih postave» (Gal 2,16). Saj so naša dejanja prej sad odrešenja kot pa njegov vzrok (Heb 10,22–24). Vendar je tudi res, da vera brez del ostaja mrtva, kakor pribija Jakob v svojem pismu (2,14–24). Jakob in Pavel izražata prepričanje, da so dela nujno znamenje pristnosti vere: sicer se lahko vera skrči zgolj na moralni bivanjski napor ali na nekaj sentimentalnega ali na intelektualno pritrnitev ali na intimistično izkustvo.

Nujnost ravnovesja znotraj te napetosti lahko še bolj zaslutimo v razlikovanju med *vero in religijo*. Vera pomeni osebno pritrnitev, religija pa zunanjo prakso kot obredno in družbeno manifestacijo. Religioznost nujno ne prestopi ravni dogovora, zunanjega postopanja, gole obrednosti, ki postaja vedno bolj prazna – to je duh, proti kateremu so se borili preroki in zavračali mešanje vere in vsake religije. Nedvomno pa vera zajema celotnega človeka, celotno osebnost, kar pomeni, da obsega tudi socialne izbire, vidne drže, vzpostavlja strukture, se izraža v obredih in izročilih. V vsem tem sta telo in duh notranje povezana, sta sodelujoča in so-sporočilna.

Dvoje se nam vedno vrača v teh razmišljanjih: vera mora biti na novo premišljena in na nov način zaživeta. Z razodetjem razsvetljeno mišljenje mora biti sposobno prepoznati razloge, zaradi katerih verujemo. Morda je bila teologija in posledično kateheza v zadnjih desetletjih v tem šibka. Brez solidne teološke refleksije, ki je sposobna izvesti razloge verovanja, izbira vernika ni prava in ne na pravem temelju. Hitro pristane na utrujajočem ponavljanju formul ali obhajanj, kar ne nosi v sebi

prepričevalne moči. Vera, o kateri moremo razpravljati kot o kemični formuli, ki jo morda znamo celo na pamet, nima pa moči vplivanja na izbiro ob soočenjih z resnico lastnega življenja, je razvodenela. Vera ima svojo moč le, če je njena vsebina veselje nad srečanjem z živo osebo Jezusa Kristusa, ki spremeni in preoblikuje življenje. Prav s to spremembo se pričinja nova evangelizacija.

Vrednost pričevanja

Pojem »živeta vera« povzema gornje ugotovitve in poudarja nezamenljivo vrednost pričevanja, ki jo je močno poudaril že papež Pavel VI. (EN 41). Nujnost živetja vere kot pričevanje živega odnosa s Kristusom je skozi vsa stoletja nespremenjena in aktualna. Tudi današnji svet nosi v sebi »lakoto po pričevalcih«, saj je že sit vseh vrst »igralcev«, ustvarjalcev šovov. Vera, ki nosi v sebi tudi razloge srca, je neprijemno bolj prepričljiva kakor kakršnakoli metoda, saj ostaja v veljavi, da se oznanilo pristno in globinsko prenese le, kadar »cor ad cor loquitur« (»srce srcu govori«).

Luč, ki jo Cerkev prinaša svetu, ni njena, ampak Kristusova. Cerkev je »luna« in ne sme želeiti biti »sonce«. Svetlobo, ki jo prejme od sonca, mora posredovati čim bolj neokrnjeno naprej. Kristusove luči ne smemo zatemniti, ampak jo razžariti s prosojnostjo svojega življenja, ker sicer svet ostaja v grehu in smrti. Zato je življenjsko vodilo članov Cerkve: kdor vidi mene, vidi Kristusa. Podobno je Kristus rekel zase in svojega Očeta (Jn 14,9). In najboljši način podarjanja te luči svetu je pričevanje.

Pričevalec je »luna«, saj pričuje za nekoga drugega, ne da bi karkoli dodajal. Pričevati tudi ne pomeni nekaj dodajati življenju, ker ni propaganda, reklama.

Pričevalec preprosto daruje svoje telo, kar pomeni, da daje na voljo konkretnost svojega življenja, svojo človeško pogojenost in omejenost, da skozi njo zasije milost. To pa je zamisel svetosti, ki najbolje izrazi intimno skrivnost Cerkve.

V čem je torej osnovna resnica pričevanja? Ne predvsem v naši dejavnosti, ampak da omogočimo Kristusovo navzočnost s spremembo, ki jo je On uresničil v nas. Po pričevalcu je torej Kristus navzoč na živ način sredi sveta s tem, kar je v njem novega storil, kar je prenovil. Če želimo biti pričevalci vere, nam ni treba nič iznajti, ampak dati na voljo samo svoje »telo«, svoj »sarx«, da more milost v njem zasvetiti kot Kristusova luč. Izkušnja kaže, da takrat, ko Cerkev želi predstavljati sebe, ni ne privlačna niti notranje potolažena po Kristusovem duhu.

K pričevanju Cerkve in posameznega kristjana spada tudi nasprotovanje, kar je največkrat tudi razpoznavno znamenje pristnosti. Lahko bi govorili o »apostolskem trpljenju«. Tudi danes marsikje nastajajo agresivna proticerkvena gibanja. Raste zanikanje vere, raste pa tudi Cerkev. V tem prepoznavamo evangelijski slog življenja Cerkve, slog blagrov, ki jih je v polnosti živel Kristus sam kot človek na zemlji. Cerkev se ne »avto-regulira«, ampak je vedno usmerjena onkraj sebe in sprejema »povelja« od Božje besede, ki jo v veri poslušamo, jo dojemamo in po njej živimo. Cerkev ni treba skrbeti za uspeh; tega moramo prepustiti Bogu. Že preroki v stari zavezi so spoznavali, da ni njihov cilj uspeh. Če bi hoteli uspjeti pri ljudeh, bi jim morali oznanjati, kar bi ljudje radi slišali, in ne, kar jim je naročal Bog. Enako velja za Cerkev in vsakega pričevalca v njej: starše v odnosu do otrok, zakonca v odnosu do zakonca, duhovnika v odnosu do občestva, družbenega delavca v odnosu do vprašanj v družbi, znanstvenika

v odnosu do znanstvenih odkritij in njih uporabe v tehniki ... Kriterij je evangelijska resnica, pravica, dobrota, ljubezen.

Pričevalec ne kliče samo k spreobrnjenju, ampak predvsem z življenjem izpričuje vsebino Božje besede in jo tudi oznanja z besedo; uteleša pa tudi Božjo dobroto, služenje in predanost v odnosih z ljudmi. V tem smislu je smer nove evangelizacije v oblikovanju oblikovalcev, oblikovanje vzgojiteljev v veri, ki bodo sposobni zasejati v majhnih skupnostih semena življenja iz vere, iz živetelega odnosa do učlovečenega Boga. Samo ta proces je sposoben premostiti neskladnost med vero in življenjem, ki ga je v zahodnem svetu globoko vzpostavila sekularizacija.

Pričevalec mora imeti trdno osnovo, ki mu omogoča upanje, s katerim more gledati na jutri z očmi vere. Kot skupnost Cerkve tak temelj imamo: to je lahko samo Jezus Kristus, ki je umrl in vstal in je navzoč med nami po Svetem Duhu. V tem času imamo občutek, da tega načela ne zmoremo zado- stno spraviti v življenje. Zato je v središču Cerkve izziv, kako poglobljeno dati konkretnost temu upanju. Temeljna konkretnost je v osebnem (spre)obračanju h Gospodu vsak dan, da se nahranimo z njegovo besedo in zakramenti. Takšen pričevalec nato išče in ustvarja nov jezik za posredovanje evangelija soljudem. Gre za nova sredstva in nove besede, ki jih današnji svet sploh lahko sliši. V tem je nujnost bolj živega jezika, svežega in ustvarjalnega izraza. Potreben je bolj afektiven in poetičen jezik v nasprotju z do sedaj prevladujočim proznim jezikom nekakšne enodimenzionalne tehnologije. Vera potrebuje jezik, ki bo v sebi nosil tudi estetsko razsežnost verske izkušnje; to je tudi jezik glasbe, literature in drugih umetnosti.

V dobi sekularizacije nista samoumevni ne vera ne nevera, obe morata biti oseb-

no izbrani. Sekularizacija nosi po Taylorju vsaj dve pozitivni in dve negativni resničnosti: prednosti sta spoštovanje človeške osebe in verska svoboda, izgubi pa individualizem in nesposobnost smisla za transcendenco. Ni se dovolj samo boriti proti obema slabostma, ampak je morda še pomembneje graditi na obeh prednostih.

Za sklep: Veri ni nič nemogoče

Mt 17,14–21 (eksegeza povzeta po: Silvano Fausti, *Skupnost bere Matejev evangelij*).

Odlomek osvetli področje vere. Glavna tema je »nevera« in »premalo vere«, ki sta vzrok nemoči učencev, da ne morejo uresničiti oblasti nad zlom, ki jim jo je Gospod zaupal. Zato ne morejo izgnati hudega duha, ne morejo ozdravljati. Ali ni v tem mogoče prepoznati tudi nekaj zagate naše pastoralne nemoči!?

Jezus pride s tremi učenci z gore, kjer se je spremenil in kjer so slišali Očetov glas: »Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje; njega poslušajte!« (Mt 17,5). Samo z vero vanj je povezana obljuba: »In nič vam ne bo nemogoče« (Mt 17,20). Kadar učenec veruje, mu je mogoče, kar mu je

sicer nemogoče. Tisto »malo vere«, ki jo premoremo, lahko preide v nevero, ki ničesar ne zmore, ali pa v tisto vero, ki je »možnost nemogočega«.

Konkretno je vera, kot jo zaznamo iz tega odlomka in konteksta, poslušnost Očetu, ki je naročil, naj poslušamo Sina. Ta vera spremeni vsak kraj v »goro spremenitve«, na kateri se razodene Božje veličastvo. In to se zgodi, ko poslušamo Jezusa, takrat je zlo že premagano. Kristusova beseda ima torej moč, oblast nas roditi kot sinove v Sinu, zlu pa zadati smrtni udarec. Srčika odlomka glede vere je, da takšna vera podeljuje človeku oblast samega Boga. In v dobi Cerkve lahko premaga zlo samo, kdor veruje. Vera naredi navzočega Odsotnega v tistem, ki veruje. Verjajmo to?

Izkušnja neuspeha učencev, ki v Jezusovi odsotnosti poskušajo opravljati svoje poslanstvo, je v Cerkvi navzoča tudi danes. Ne more storiti tega, za kar je poklicana in poslana; ne zna opraviti svojega dela. To lahko vodi tudi v krizo identitete. Niti natančne analize o vzrokih je ne morejo odpraviti. Jezusova diagnoza je: »O neverni in pokvarjeni rod!« (v. 17). Samo kdor Ga posluša, postane kakor On in lahko opravlja njegova dela. Nevera je korenina vsake pokvarjenosti in vsakega zla, kajti kdor ne zaupa Bogu, se obrača k malikom in stavi zaupanje v to, kar ne more dati odrešenja. Vera pa nas spreminja v sinove, ki poslušajo Očetovo Besedo – učlovečeni Logos. S tem vzpostavljamo z Njim občestvo razuma in volje; naše misli postajajo njegove in naša volja njegova, zato tudi naše besede in dejanja postajajo njegove besede in dejanja. Odlomek je Jezusov klic učencem, da bi ga poslušali in mu sledili na poti v Jeruzalem, kjer nas bo odrešil. Tam se zgodi čudež zmage zla. In v naši veri se to dogajanje posedanja, zato nam z vero ni nič nemogoče.

Pastoralno spreobrnjenje – pot nove evangelizacije

(Predavanje na pastoralnem tečaju)

p. mag. Branko Cestnik CMF

Nova evangelizacija in pastoralno spreobrnjenje

O novi evangelizaciji začne govoriti bl. papež Janez Pavel II. v prvi polovici 80. let prejšnjega stoletja. V 90. letih se pojem udomači, vendar še ni neke »teologije nove evangelizacije«. To dopušča različnost interpretacij, kar je za razvoj ideje dobro. Papež Benedikt XVI. se ne potegne nazaj, pač pa naredi pomemben korak naprej. Leta 2010 ustanovi Papeški svet za pospeševanje nove evangelizacije, ki ga vodi ugledni profesor in škof Rino Fisichella. Za jesen leta 2012 je papež v Rimu sklical škofovsko sinodo o novi evangelizaciji. Pričakujemo, da bo po sinodi nova evangelizacija teološko in pastoralno bolj celostno utemeljena. S sinodo nova evangelizacija pravzaprav postaja uradni pastoralni program katoliške Cerkve, pa ne samo za Evropo.

Lineamenta za škofovsko sinodo 2012 govorijo v 9. členu o novih načinih, kako biti Cerkev. V 10. členu pa zapišejo (prevod B. C.): »Nova evangelizacija je nasprotje samozadostnosti in ukvarjanju s samim seboj, miselnosti 'status quo' in pastoralnega koncepta, za katerega je dovolj nadaljevati delati tako, kot se je vedno delalo. Danes 'business as usual' ni dovolj. Kot so nekatere delne Cerkve že dejale, je prišel čas, da Cerkev pozove svoje krščanske skupnosti k pastoralnemu spreobrnjenju v misijonarskem smislu, tako v dejanjih kot v strukturah.«

Pojavi se torej izraz »pastoralno spreobrnjenje« in takojšnja obrazložitev, kakšno naj bo to spreobrnjenje: spreobrnjenje miselnosti in struktur »v misijonarskem smislu«. Ne more biti nove evangelizacije, če ne pride do globljih premikov v srcih, glavah in strukturah. Redna pastorala mora biti postavljena pod vprašaj. Konkretno novosti so nujne. Zdaj vsi delujemo v misijonskih razmerah. Misijona, kakopak, ki, vsaj v Evropi, nima primerjave z dozdašnjimi misijoni in katoliškimi prenovami. Sekularizacija nas postavlja v situacijo, v kakršni še nismo bili.

Plenarni zbor in »nov način biti kristjan in Cerkev«

Plenarni zbor Cerkve na Slovenskem (1997–2002) postavlja odločitev za novo evangelizacijo visoko (PZ 56–65).

Pravzaprav med tri strateške odločitve: človek, solidarnost, nova evangelizacija. Morda je bilo res še prezgodaj, da bi to odločitev razdelal in prevedel v pastoralno prakso. Izraza »pastoralno spreobrnjenje« PZ seveda ni uporabil. Imamo pa kar nekaj mest, ki imajo podobno vsebino.

O nezadostnosti klasične pastorale (PZ 35): *»Ker pa se je nekdanje kulturno poenoteno kmečko in tradicionalno verno okolje močno spremenilo, tradicionalna vernost ne more biti edino merilo in izhodišče za pastoralno delo.«* O nujnih novostih (PZ 64): *»Vse kliče po novem načinu, kako biti kristjan in biti Cerkev. To je mogoče ustvarjati le skozi spreminjanje sedanjih življenjskih, miselnih, vedenjskih in institucionalnih vzorcev, za kar je potreben čas, predvsem pa sodelovanje vseh.«*

Skratka, nova evangelizacija se začne v samem jedru Cerkve. Njeni člani najprej odkrijejo novo gorečnost. Pripravljene so najprej spremeniti sebe in svoje ustaljene načine delovanja.

Slovenski pastoralni načrt »Pridite in pogledjte«

Slovenski pastoralni načrt je naslov vzel iz odlomka o srečanju Jezusa s Samarijanko ob vodnjaku: *Tedaj je žena odložila vrč, odšla v mesto in pripovedovala ljudem: »Pridite in pogledjte človeka, ki mi je povedal vse, kar sem storila. Kaj, če je on Mesija?«* Odšli so iz mesta in se napotili k njemu (Jn 4,29–30).

Ne samo ta odlomek, pač pa celotno srečanje Jezusa in Samarijanke, od prve be-

sede do dogajanja na vasi, navdihuje Cerkev na Slovenskem za novo evangelizacijo. Temeljno vodilo (t. i. namen) načrta je zapisan v 60. členu: *»Živa občestva Cerkve in njihovi posamezni člani bodo z novo apostolsko gorečnostjo vabili in spremljali brate in sestre k osebni veri, k osebni srečanju s Kristusom kot Odrešenikom človeka, da bi se drug drugemu lahko darovali v ljubezni.«* Na kratko in preprosto: z novo gorečnostjo spremljati h Kristusu. Namen je izrazito kristocentričen. Poudarek je na osebni veri, na pastoralni spremljanja in na novi apostolski gorečnosti.

Pastoralno spreobrnjenje v slovenskem pastoralnem načrtu

Besedilo PiP (51) je glede pastoralnega spreobrnjenja nazorno:

»Pastoralno spreobrnjenje bo mogoče, če bomo upoštevali naslednja temeljna načela:

1. *od množičnega krščanstva k občestveni in osebni veri;*
2. *od delne v celovito vero;*
3. *od poučevalne v dialoško in pričevalno govorico.«*

Spreobrnjenje nima smisla, če ni spreobrnjenje misli. Meta-noia, drugačna misel, pravimo v grščini. Če bomo hlastali zgolj po spremembah v strukturi in pastoralni metodi, bomo hitro ostali brez sape. To se nam je doslej večkrat dogajalo. Od pastoralistov so zahtevali: »*Povejte nam, kaj nam je storiti, da bodo ljudje spet hodili v cerkev, da ne bo mladina ušla.*«

Kakor da obstaja neki trik, neki samodejen recept. Potem smo kakšno novo metodo sicer uvedli, rezultati pa so bili kmalu isti.

Trije dinamizmi, trije premiki, ki jih PiP podaja v drugem delu, ciljajo predvsem na našo miselnost, na spremembe v naši ekleziologiji in v naši morda nezavedni teologiji. So srčika tega, kar imenujemo pastoralno spreobrnjenje. Pojdimo po vrsti.

1. Od množičnega krščanstva k občestveni in osebni veri

Lahko ugovarjamo: Je množica vedno nekaj slabega? Se bomo šli zdaj elitizem? Bomo na dve tretjini Slovencev kar pozabili? Jezus je deloval v malem občestvu, pa tudi v množici. Naročil je: »*Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence*« (Mt 28,16).

Množici se ne odrekamo in dejstvo, da dve tretjini Slovenk in Slovencev v anketah, pa tudi drugače izraža svojo pripadnost Cerkvi, štejemo za dar in priložnost. Vendar masovna religija prinaša s seboj dve nevarnosti:

- pasivizacijo in rutinizacijo pastorage: pastoralni delavci vse manj vidijo potrebo po novem, vse manj so kompetentni za soočenje z novimi družbenimi in kulturnimi situacijami;
- pozunanjenost in ritualizem: ljudje se oddaljijo od živega jedra in od svoje matične religije pričakujejo zgolj določene obrede ali humanitarno dejavnost, pastoralni delavci pa na to igro pristajajo.

Zavedamo se, da je nova evangelizacija klic k »duhu in resnici«, kot se je izrazil Jezus Samarijanki (Jn 4,23), se pravi po živih občestvih in osebni veri. Kardinal Ratzinger je leta 2000 na nekem katehetskem simpoziju dejal: »*Nova evangelizacija se mora podvreči skrivnosti gorčičnega zrna in ne pričakovati, da bo takoj zrastle veliko drevo.*« Opcija za gorčično zrno je tudi opcija za majhnost, nemasovnost.

Seveda, vajeni »imperialnega« vzorca velike in uspešne religije ter zgodovinsko zaslužne Cerkve težko preklopimo na »*Jakobov ostanek*« in »*malo čredo*«. Na neki način se z novo evangelizacijo odpovedujemo »tekovinam«, ki jih je 28. oktobra 312 v bitki pri Milvijskem mostu priboril cesar Konstantin oziroma vsaj priznavamo, da so se na Zahodu te »pridobitve« skupaj z imperialnim vzorcem Cerkve izčrpale.

PiP v 52. členu piše: »*V pastoralni bo (prvo) načelo zaživelo, ko bomo oznanjevalno in zakramentalno prakso prenovili v duhu kerigme in mistagogije ter večjo pozornost namenili osebni rasti in življenju majhnih skupin.*«

2. Od delne vere v celovito

Spet ugovor: Ampak, nekje je treba začeti! Postopoma, po delčkih. Vera je na začetku vedno delna. Se bomo zdaj ukvarjali samo s 100-odstotnimi kristjani? Kdo od nas sploh je takšen? Jezus se je naslonil na delčke dobrega (npr. na Zahejevo pozitivno radovednost), preden je zahteval celovito vero (Lk 19,1–10).

Nismo proti načelu postopnosti, saj brez njega ni evangelizacije. Naša težava je *religijski shopping*: iščem popust ter od zakramentov, obredov, nasvetov, zapovedi ... vzamem, kar mi ugaja.

Slovenec je »*izbirni vernik*« že glede dogmatičnih resnic (povzeto po Aufbruch

2007, odstotki so retorično zaokroženi):

- 30 % – jih verjame v večno življenje;
- 40 % – jih verjame v Kristusa
 Odrešenika;
- 50 % – jih verjame v Boga;
- 70 % – jih pripada katoliški Cerkvi;

Enako glede obredno-zakramentalne prakse in moralnega življenja.

Težava je naša pastoralala, ki nekako sobiva s »*shopping religijo*«. Še večja težava pa je, ko ustvarjamo religijsko okolje brez fokusa na središče, ki je Kristus. Podobno kot v monštranci brez Kristusovega telesa njeni žarki postanejo sami sebi namen, tako tudi delčki religioznega brez Kristusa postanejo neka simbolna in estetska dejanja, ki jih imajo ljudje sicer radi, v njih pa ni odrešenskega in osvobajajočega naboja.

Če ni srečanja s Kristusom, je težko držati skupaj religijsko celoto. Zahteva po celostnosti je pravzaprav kristocentrična zahteva. PiP zato v skladu z napotki iz *Lineamenta* vztraja pri vrnitvi k dvojcu kerigma in mistagogija. Kot enega izmed pripomočkov pa v skladu z *letom vere* priporoča celoto nauka, kakor ga podaja KKC.

Iz delne vere v celovito mora najprej stopiti pastoralni delavec osebno. Nato pa upoštevajoč stanje človeka bolj naravnost oznanjati Kristusa, za nas umrlega in od mrtvih vstalega. Vse preveč je sedanje oznanjevanje oznanjevanje o religijskih dolžnostih: *Hodite k maši? Berete verski tisk? Daste kaj za cerkev? Spoštujete krščanske navade?* Se pravi, oznanjevanje o delčkih, premalo pa je izvirne kerigme: *Kristus je vstal in živi!*

3. Od poučevalne govorice v dialoško in pričevalno

Ugovor: Ampak učenje, vodenje, zapovedovanje, prepovedovanje so normalne

dejavnosti vzgoje, šolstva, tudi religije. Ne nazadnje, Jezus se je imenoval Učenik in je rad poučeval množice. In kako naj se gremo dialog v okolju, ki brije norce iz nas? – Dialog in slovenski človek sta dva različna pojma!

Poučevanje je ovira za oznanjevanje, kadar se izrodi. Kadar ne upošteva naslovljenca, kadar učitelja povzdiguje nad druge. Dr. Anton Trstenjak (1906–1996) je na nekem predavanju dejal, da je slovensko krščanstvo globoko zaznamovano z dolgo senco janzenizma. Janzenizem kot dogmatična zmeta je leta 1641 doživel obsodbo Rima in izumrl, živ pa je ostal kot moralna in pastoralna drža. Človek, zlasti tisti na robu ali zunaj Cerkve, je viden kot slab. Na podlagi janzenističnega pesimizma glede človeka zraste pastoralala, ki ji je domač pridigarški slog očitania, pastoralala, ki ji je delitev duhov in izključevanje drugačnega nekaj povsem normalnega. Slovenski kulturni boj med katolištvom in liberalizmom je mogoč zaradi dolge sence janzenizma. – Ta je tako dolga, da so se je navzeli bodisi komunisti bodisi sodobni liberalci, le da smo tisti slabi del človeštva zanje kristjani.

PiP v 57. členu na tem mestu ponuja vzorec iz Janezovega evangelija. Še enkrat Samarijanka: »*Odlomek o Samarijanki je pomemben tudi z vidika misijonarske metode. Ta se začne s srečanjem v vsakdanjem življenju, v katerem premagamo predsodke drug o drugem. Ko je ustvarjeno ozračje zaupanja in simpatije, se rodi dialog, ki postopoma in brez prisile sogovornika privede do globljih vsebin. Ko se sogovornik sreča z oznanilom, tudi v svoji ranjeni in hrepeneči intimi, se rodita iskanje smisla in želja po odrešenju. Človeškemu klicu po resnici in odrešenju se Jezus odzove z razodetjem samega sebe.*«

Pastoralno spreobrnjenje na ravni metod

Vprašajmo se: Kje konkretno pa se bo videlo, da smo se pastoralno spreobrneli? PiP v tretjem in četrtem delu govori o več konkretnih metodah, kjer so tri načela pastoralnih sprememb dokaj razvidna. Gremo po vrsti:

1. Od množičnega krščanstva k občestveni in osebni veri

Prva strategija nagovarja k vnovičnemu odkritju molitve. Pravi celo, da smo »*vsi skupaj povabljeni v šolo molitve*« (PiP 71). Molitev je primarni kazalec osebne vere. Celo bolj kakor udeležba pri sveti maši. Malo drzno rečeno: za prvih pet let uredničenja PiP bi bilo dovolj to, da se naučimo spet moliti. Vzpostaviti molitvene skupine, moliti skupaj, moliti drugače, kot smo vajeni doslej ... to so konkretne spremembe, ki jih lahko začnemo danes. Nove evangelizacije s takim začetkom ne moremo zgrešiti.

Opcija za majhne skupine (PiP 81). V njih ima posameznik ime, priimek in zgodbo. Vse prvine občestva so v majhni skupini že navzoče. Majhne skupine vzgajajo ljudi, ki so potem sol, luč in kvas v množici. Spomnimo se mladinskih skupin, kako so zaznamovale polpreteklost Cerkev in naroda. Zdaj isto moč majhnega vidimo pri zakonskih skupinah, pri skupinah za dobrodelnost, pri animator-skih skupinah.

Celotno področje dobrodelnosti se lahko premakne k bolj občestvenemu in osebnemu. Zato PiP ne govori o solidarnosti, pač pa o sočutju (prim. PiP 86) v dobrodelnih dejavnostih. O nečem intimnem in močnem. Neka sodelavka Karitas je to pomlad ob branju osnutka PiP dejala:

»Sočutje! Kako dolgo sem čakala na to besedo.« Sočutje je Kristusovo čustvo.

2. Od delne vere v celovito

Prenova verouka in podeljevanja zakramentov (PiP 118) bo gotovo še burila duhove. Pomnimo, da so bila vprašanja okrog birmе najbolj dramatična vprašanja ple-narnega zbora. PiP predlaga dva stebra:

1. vzgojno-oznanjevalni – za vse otroke;
2. mistagogični – za otroke (in njihove družine), ki zorijo za srečanje s Kristusom v zakramentih in iz zakramentov živijo.

Prvi steber je odprt, deloma predevangelizacijski, upošteva stanje človeka in postopnost. Drugi je odločno v Kristusu. Kako bo to konkretno v prihodnjih letih, bo povedal *Slovenski katehetski urad*, ki mu bo naloženo, da pripravi prenovo verouka.

Druga metoda, kjer pride do izraza načelo celovite vere, je kateheza odraslih – večni pokoncilski izziv Cerkev na Slovenskem (PiP 120–121). Povsod, kjer kakšna delna Cerkev govori o novi evangelizaciji, izpostavi potrebo po katehezi odraslih. Ta kateheza v zametkih v naši Cerkvi že obstaja, na nas pa je, da v prihodnjih letih postane sistemsko včlenjena v redno pastoralo.

3. Od poučevalne govornice v dialoško in pričevalno

Peta strategija PiP nosi naslov *Odpuščenje in sprava*. Ni drugih, razen kristjanov, da naredijo prvi korak, v razmerah, ki kličejo po spravi. Pisatelji, intelektualci in pesniki so razdeljeni, umetniki preveč egocentrični, politiki preponosni in preveč preračunljivi, mladi pasivni ... Kristjani, ki bodo znali odpustiti in prositi za odpuščenje, tudi na obredni način, bodo slovensko družbo premaknili naprej. »Kr-

ščansko odpuščanje je vodilna sila na poti sprave,« pravi PiP (100), ki daje tudi nekaj konkretnih napotkov za spravo.

»Dvorišče poganov« (PiP 126–127) je stara in mlada sintagma. Stara, ker je iz starozaveznega okolja, mlada, ker jo je papež Benedikt XVI. začel uporabljati šele pred kratkim. Govori o ekumenski in kulturni odprtosti Cerkve. O prostoru za dialog z vsemi dobro mislečimi. Eden od takih prostorov je umetnost (koncert v cerkvi), drugi ljudski običaji (blagoslov konj, motorjev), tretji akademska razprava.

Majhne skupine (PiP 81). Poleg drugega sta v majhnih skupinah samoumevna dialog in pričevanje. Tudi duhovnik, čeprav bo v majhni skupini začel v svojih zrelih letih, v taki skupini lahko le raste in se oblikuje v širokega in zrelega voditelja.

Ovire za pastoralno spreobrnjenje

1. Denar, ki je – denar, ki ga ni

Premalo govorimo o denarju. Premalo o tem, kakšne je realna vloga denarja pri pastoralnih odločitvah. Stara redna pastoralna ima utečen sistem nagrajevanja in obdarovanja duhovnika (štolnina), nova evangelizacija pa štolnin nima. Tipični pristopi nove evangelizacije (oratorij, kateheza odraslih, zakonska skupina, delo z obrobniimi) za duhovnika prej pomenijo odhodek, strošek. Grobo rečeno: Kar ni plačano, ni vredno! Če ne prinaša za preživetje, čemu bi se s tem ukvarjal? Zamislite si, koliko več zakonskih skupin bi bilo v Sloveniji, če bi mesečna štolnina za duhovno asistenco take skupine znašala 100 €. Koliko več skavtov, če bi vsak dan udeležbe na skavtskem taboru duhovniku prinesel 30 €. Pozor! Hrbtenica ekonomiki

je duhovnika so mašni nameni – najvišji v Evropi. Tak ekonomski sistem nujno vzdržuje klerocentrično strukturo, saj drugi, razen duhovnika, od darov vernikov ne more živeti. Poleg tega ženket denarja tako rekoč na oltarju lahko usodno znamenjuje dojemanje in spoštovanje evharistije. Najprej pri duhovniku samem.

Eno izmed meril, ali s pastoralnim spreobrnjenjem za novo evangelizacijo mislimo resno, bo, kam in za kaj gre denar.

2. Pastoralni individualizem

Plenarni zbor govori o novih načinih biti Cerkev. V 64. členu pravi: »*To je mogoče ustvarjati le skozi spreminjanje sedanjih življenjskih, miselnih, vedenjskih in institucionalnih vzorcev, za kar je potreben čas, predvsem pa sodelovanje vseh.*« V stavku je napovedano, da gre za dolgotrajne procese in da brez sodelovanja vseh ne bo šlo. Če bodo posamezniki in skupine proces načrtovanja gledale iz »varne razdalje« ter čakale, kako se bo tam komu izšlo, je projekt nasedel že na začetku. Govorimo o pastoralnem individualizmu.

Pastoralni individualizem je eden zadnjih branikov fevdalne miselnosti: »*Tu sem jaz gospodar (župnik). To je meni dan kos zemlje (župnija) in zanj odgovarjam samo fevdalnemu gospodu (škofu).*« Ima svojo logiko in zgodovinske korenine. Določa odgovornost in postavlja meje. Vendar je strašna cokla, ko gre za reformo Cerkve ali vsaj za poživitev pastore. Če je pomešan s čustvi tekmovalnosti in zavisti, ni samo cokla, je strup.

3. Pastoralno malodušje

Največji krivec za malodušje je izkušnja nemoči pred napredujočo sekularizacijo. Tudi plenarni zbor v 403. členu zapiše: »*Težko obvladljive razmere v večjih mestnih*

središčih so za duhovnike lahko vzrok za beg v minimalizem ali malodušje.»

Nadalje moramo upoštevati nezaupanje duhovnikov in pastoralnih delavcev do pastoralnih novosti in reform. Vodilni so vedno znali duhovniku reči, kaj naj še zraven stori, manj pa so bili zgovorni o tem, kaj naj opusti. Vsaka dobra reforma zna delo odvzeti, ne samo dodati. Nato je tu izkušnja, da smo veliko napisali, malo pa storili. Množica sestankov, gora papirjev, učinkov skoraj nič.

Malodušje se rodi tudi iz občutka, da nismo dovolj sposobni za nove pastoralne pristope. Kakšne so torej pristojnosti duhovnika za novo evangelizacijo? V letu 2010 je bila med duhovniki na območju mariborske metropolije izvedena anketa o stalnem izobraževanju. Med drugim so duhovniki ocenili lastne pristojnosti na različnih področjih. V nadaljevanju povzemamo nekaj izsledkov iz internega gradiva strateškega sveta za pastoralni načrt:

Duhovniki se čutijo najbolj usposobljeni za:

1. bogoslužje
2. obiske bolnih in ostarelih
3. delo v pisarni
4. obiske družin

Duhovniki se čutijo najmanj usposobljeni za:

1. novo evangelizacijo
2. duhovno vodstvo
3. kulturno udejstvovanje
4. katehezo odraslih

Samoocena že na prvi pogled potrjuje tezo, da slovenski duhovniki stežka dohajajo spremembe in izzive sodobne slovenske družbe. Za najmanj pristojne se izrekajo ravno na področjih, ki jih mnogi pastoralisti vidijo kot ključne za življenje Cerkve v prihodnje (npr. nova evangelizacija in kateheza odraslih). Za najbolj kompetentne se čutijo na področjih, ki so tradicionalno duhovniška (bogoslужje) in kjer ni potrebno veliko inovativnih pristopov (pisarna in bolniki).

Tako nizka samoocena je lahko velika ovira za pastoralno preno. Mislimo pa, da se bo samoocena bistveno popravila, ko bo nova evangelizacija kot pojem bolj celostno osvojena. Nova evangelizacija ni namreč toliko nova na področju novih prijemov in pristojnosti zanje, kot nova v gorečnosti, se pravi, v obnovljeni ljubezni do Boga in bližnjega ter v poživljeni volji za pastoralno delo. In vse to, za kar se danes duhovniki čutijo najbolj pristojne, so že vstopne točke za novo evangelizacijo. Bogoslужje je steber prenovne Cerkve in nove evangelizacije (prim. PiP 72); obiski bolnih so veliko evangeljsko znamenje s prvinami duhovnega vodstva; dobro opravljeno delo v pisarni ima lahko dober učinek na družbeno okolico; obiski družin pa so že nekakšna oblika dela v manjših skupinah in kateheze odraslih. Gorčična zrna nove evangelizacije so že v tem, kar dobrega v naši pastoralni že delamo.

Molitev za novo evangelizacijo

Hvala ti, dobri Oče, da te poznamo in se lahko zbiramo v Jezusovem imenu. Prosimo te, poživi nam vero, da bo postala globoko prepričanje in resnična moč, ki izhaja iz osebnega srečanja z Jezusom Kristusom.

Daj nam, dobri Oče, da bomo živeli v poslušnosti Svetemu Duhu. Naj zvesto hodimo za Kristusom, navdušeno in vztrajno odgovarjamo na Božjo besedo in hvaležno uživamo kruh življenja.

Dobri Oče, podpiraj z močjo Duha prizadevanje Cerkve za novo evangelizacijo in nas vodi, da bomo z besedo in svojim življenjem našim sodobnikom oznanjali Kristusa.

Jezusovi učenci naj se odlikujemo po ljubezni do ubogih in stiskanih, naj bomo solidarni s potrebnimi in velikodušni v delih usmiljenja, naj ne molčimo pred zlom in ne podležemo mikom prevladujoče miselnosti.

Po Marijinem zgledu naj v luči vere odkrivamo čudovita Božja dela; naj bomo pozorni na znamenja časov in postanemo znamenje navzočnosti Vstalega v svetu, da bomo z novim navdušenjem služili resnici, pravici in miru.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Pripravila: Slovenska liturgična komisija 2012